

તિલક તુષાર
યાને
ટમટમતા તારલા

મ. ય ભુવનવિજયણ ગણી

[પ્રથમ પરિચ્છેદ]

પ્રકાશક
બુદ્ધિતિલક જૈન જ્ઞાનમંદિર
પોસ્ટ બાબર
વાયા પાલનપુર [બનારસ]

શ્રી મુનિમુવત સ્વામિને નમ
શ્રી ગજેશ્વર પાર્શ્વનાથાય નમ
શ્રી શુદ્ધિતિલક સદ્ગુરુઓ નમ

આ પુસ્તિકા અનુયોગાચાર્ય પ્રશાન્ત મર્નિ પૂ
પન્થાસ પ્રવર શ્રી તિલકવિજયજી ગણિવર્યાની
રૂપથી સ્વર્ગાંગેહણુ તિથિ નિમિત્તે

પૂ પન્થાસ શ્રી ભુવનવિજયજી ગણિવર્યાના
શિષ્યરત્ન મુનિરાજ શ્રી મહિમાવિજયજી મ
સાહેબના સદ્ગુરુદેશથી

શ્રી હાડેજનગરનિવાસી શાહ પ્રભુલાલ ધરમાજી
ભાઈ તરફથી મગ્નેમ લેટ

વીર સવત ૨૪૯૪

વિક્રમ સવત ૨૦૨૪

કાતિ ૦ શુકલ પચમી

મુદ્રક બાળુલાલ આર શાહ

બીના પ્રિન્ટરી, ૫૦૧ પોહી આળતી, અમદાવાદ-૧

આમુખ

યદ્યપિ મોનેરી મુવાકયોની નાની મોટી પુસ્તિકાઓનું પ્રકાશન થઈ ચૂક્યું છે અને વર્તમાનમાં પણ થઈ રહ્યું છે અને તે લોન્ડોનમાં ૧૮૭૭ હતો જ તથાપિ આ એક સદ્ગુણ પુસ્તિકામાં કેટલાએક મોનેરી સૂત્રો લોદ્ધાપયોગી સાથે વ્યાખ્યાનકારને પણ પોતાની વાલીને વેગ આપવા માટે પૂરતા છે

મુનાગ નાગ માયે નગ્ધુ મોનેરી સૂત્રોની એની સુદર મજનટ કરનામાં આવી છે કે કાચકને બાનનાટી અને ચિનાકર્ષક સાથે પાંચિના નહિ રહે

આશા છે કે નાદિત્યોદ્ધાનમાથી વીણી કાઢનામાં આવેલા તિલક તુપાગના આ પચગી પુષ્પોની પગ્મિલ્ય પ્રત્યેક વ્યક્તિને પ્રભાષિત કરશે જ

મેત્રી કુભાર અને મળીની સ્ત્રીઓ સોળ આના માસિક ગણાય
 કારણ કે તે પોતાના પતિનું બધું જ કામ કરે છે ખેડની સ્ત્રી બધું
 કામ કરે છે પણ ગાડુ કે દળ ન હોય તેથી તે બાર આના માસિક ગણાય
 વૈદ્યની સ્ત્રીઓ આઠ આના અમલદારોની સ્ત્રીઓ ચાર આના માસિક ગણાય
 અને પૈસાદારોની સ્ત્રીઓ પડછાયા રૂપે હોય છે કારણ કે તેઓ કંઈજ કામ
 કરવા ઇચ્છતી નથી

✽

કડછી જેમ દાળના સ્વાદને સમજી શકતી નથી તેમ મૂર્ખ પુરુષો
 શાસ્ત્રના રહસ્યને સમજી શકતા નથી

✽

દુ ખનો વિચાર જ ન કરવોને આપણા દુખોનું અત્યુત્તમ ઔષધ છે,

✽

જેમ જળકુદી પ્રાણી પાણીમાં ફરવા છતાં પણ પાણીથી ભીંગતું
 નથી તેવી રીતે મુક્તાત્મા પણ સંસારના દોષોથી લિપ્ત થતો નથી

✽

ખરેખર ધન યૌવન અને ભોગ એ જળમાં પ્રતિબિંબિત ચન્દ્રમાની
 માફક ચંચળ છે

✽

સત્યયુગમાં ગ્રાણ્ય અરિથમાં રહે છે ત્રેતાયુગમાં ગ્રાણ્ય માસમાં રહે છે
 દ્વાપરમાં દુધિરમાં રહે છે અને કળિયુગમાં ગ્રાણ્ય અન્નમાં રહે છે

✽

૧ વાણીનો વેગ (હિંદત વાક્ય પ્રયોગ) મનના વેગ (કોપી વલ્લાવ) જીહ્વાનો વેગ (સ્વાદીલાપણું) હિંદનો વેગ (ભૂખ) અને ઉપરથીનો વેગ (ભોગની ભીખ) આ પાંચ વેગોને વીર પુરુષ જ પચાવી શકે છે અને તે વ્યક્તિ પૃથ્વી પર પ્રભુત્વ જમાવી શકે છે

*

૨ અધિક ભોજન શક્તિ ઉપરાંત પરિશ્રમ અતિશય બકવાદ અને અત્યંત કથાયથી ભક્તિનો છાંડ મુરઝાઇ જાય છે

*

૩ શરીરને કેવલ ન ખવરાવવું એ જ બેપવાસ છે એમ નહિ કિન્તુ મનમાં કુવિકલ્પ કુવિચાર અને કુવાસના પ્રવેશવા ન દેવી તેનું નામ પણ ઉપવાસ છે

*

૪ ભોજન જેવી ચીજ કોઇને ખાવા ન દેતો ભવાતરમાં તેને ખાવા નથી મળતું જો અન્નનો અતરાય કરવામાં આવે તો ગેરલાભ થાય છે તો પછી ધર્મ જેવી ચીજનો અતરાય કરવામાં આવે તો જન્મોન્મોન્નમમાં સત્યાનાથનું પૂજન જ દુઃ

*

૫ સત્પુરુષોની પધુપાસનાના પરિણામે જ્ઞાન વિજ્ઞાન પ્રત્યાખ્યાન સ્વયમ અને સિદ્ધિ જેવા સદ્વ્યયોની ઉત્તરોત્તર સપ્રાપ્તિ થાય છે

*

૬ ખીજતું ખરામ કરવાનો વખત દિવસમાં સો વાર આવે છે જ્યારે કોઇની ભલામ કરવાનો વખત જીવનમાં ભાગ્ય જ આવે છે

*

૭ વીરની વાણી એટલે ભવોભવની તૃષાને શાન્ત કરનાર શીતલ પાણી

*

૮ તિમિગ્ધાથી તેજ શોધે વિશ્વગ્ધાથી વિશ્વાસ શોધ અને કટકગ્ધાથી શુદ્ધાશ્વ શોધે તેજ મેનવ

*

૯ દુધ કાઢવાની રીતિએ દ્વાયની યોગ્ય પ્રક્રિયા કરવામાં આવે તો જ દુધણી ગાય દુધ આપે છે તેમ આરાધના રૂપી કામ ધેનુ પશુ તેજ રીતિએ દોહન કરવામાં આવે તો જ રૂવદા બને છે

✽

૧૦ અધિકારો જ્ઞાન-પીજ મહત્તા ગ્વીકારી હોત તો અવિરતિ દેવેની ગણના શ્રમણ ભગવતોની દષ્ટિએ હિચ્ચ શ્રેણીમાં ગણવામાં આવતી

✽

૧૧ પર્વાધિરાજની મગલમય ઉપાસના દુષ્ટને દેવ ઇ-સાનને ઈશ્વર ડાકુને દયાવીર પુરુષને પુરુષોત્તમ અને નરાધમને નરોત્તમ બનાવે છે માનવમાં પહોડ જેવી નિશ્ચલતા અને લોખંડ જેવી નક્કરતા હોત તો માનવી દુખી થાત નહિ

✽

૧૩ જેની આખમાં અમી તેને કોઈ વાતની નહિ કમી અને તેની દુનિયા સમી

✽

૧૪ પ્રેમમાં વિષુત શક્તિ છે પ્રેમ સાવજને પણ શાન્ત કરી શકે છે યતુને પણ સહાયક બનાવે છે પ્રેમ શુભાખથી પણ કોમલ છે પ્રેમ મદરપખથી પણ સુદર છે, કરતુરિક્ષથી પણ સુવાસિત અને ચ દ્રથી પણ શીતલ છે, જ્યાં કોઈ ન મહોત્તી શકે ત્યાં પ્રેમ પહોત્તી વગે છે જેને કોઈ રૂપશી શકતું નથી તેને પ્રેમ રૂપશી શકે છે જેને કોઈ છોડાવી શકતું નથી તેને પ્રેમ છોડાવી શકે છે, ખરેખર પ્રેમ એ આપણા વ્યક્તિત્વને અનોખી આભાથી આવરી લે છે

✽

૧૫ આમકિતમાંથી અત્યેક અશક્તિઓ પાગરે છે, પરિણામે બાહોશને બેદોશ બનાવે છે અને ફાકડાને રાકડા બનાવીને રડાવે છે

✽

૧૬ કાટાઓ વચ્ચે વસીને પણ સરોજ પોતાનું સોન્દર્ય અને સુવાસ માચવી શકે છે

✽

૧૭ બી વચાવ ત્યારે બહુ લઘુતમ હોય છ કિન્તુ શનૈ શને વિશાસ નટજક્ષમાં પરિવૃત થાય છે તેમ વિચારો પણ બ્ય તે વિચાર કમ કામગીરી છે

૨૮ તારો ખીલેતો ચહેરો તારી ચમકતી આખો અને કુદાકુદ કરી
રહેલી જવાની એ આખર જવાની છે રહેવાની નથી

*

૨૯ માનવીનો સ્વભાવ મ કોડા સાથે સરખાવાય છે આમરજીત
પ્રકૃતિ છોડતો નથી

*

૩૦ લાલસાઓને ભરતીજીત કરવાનો ભય કર અગ્નિ તેલું નામ તપ
કહેવાય છે

*

૩૧ કાલની ચાપ સાથે જોમજો પોતાના જીવનનો તાલ મેળવ્યો
છે એમની દરેક સાવ યુગારક જ નીવડે છે

*

૩૨ મૌવન આવે ત્યારે ચારિત્ર્ય રક્ષણ કરે અને શરતા આવે
આવે ત્યારે રતેજભાવનું

*

૩૩ બુધ્ધ્યે પેલુ લૂખી રેલટીથીયે ભરાઈ શકે છે પણ બુખી નજર
આખી દુનિયાની દોલતથીયે ધરાતી નથી

*

૩૪ અતરના હિઝાજીનો અવાજ ઝડપથી જગદીશ્વરને પહોંચે છે

*

૩૫ દુખને સહી લેજો અને સુખને પહેગી લેજો

*

૩૬ ધરતીકપ કરતા માનવ માનવ વચ્ચેનો દિક્કાઠ કેપ ભયાનક
હોનારત સર્જે છે

*

૩૭ નિષ્ક્રિય િડા યાન કરતા સક્રિય સાદી સમજ મહાન છે

*

૩૮ જુખ્યાને જોજન આપો, દુખીને દિલાસો આપો અને હારેનાને
હિમત આપો,

*

૩૯ વચન આપના પહેલાં લાખવાર વિચાર કરજો, અને આપ્યા પછી પ્રાધ્યાન્તે પણ પાલન કરજો

✽

૪૦ પીડનારાને પણ પીડવાની રૂઠિ જેના જીવનમાં ન જાગે તે પ્રશાન્ત

✽

૪૧ શોતા વક્તા વચ્ચે મનમેલ રચાવીને થયા દૂર કરવાની પ્રથા એવું નામ કયા

✽

૪૨ સક્રિયા સંપાદન કરો, અમિયા સમ્પત્તિ કરો, અને અના સક્રિયા સમર્પણ કરો

✽

૪૩ વાળીનું શબ્દ જ્યાં નિ રૂળ નીવડે છે ત્યાં મોટું બાગે જાણીનું શબ્દ સફળ બને છે

✽

૪૪ જે હિંમતવારુને આચરણનું પ્રજ્ઞ પીઠજ્ઞ નથી હોતું તેનું વજન ઓછું હોય છે

✽

૪૫ સર્પ અને મહિનો સમાન સળધ હોવા છતાં પણ મહિ સપના દેશને રપસતો નથી અને સર્પ મહિના શબ્દોને મદદ કરતો નથી

✽

૪૬ લીમડા અને આવાના મૃગ જમીનમાં બેગા થાય તેમાં આમેા લીમડાપણુ પામે છે કિન્તુ લીમડો આગાપણુ પામતો નથી કારણુ હ મેશા નળજો સ સર્ગ જ નોરદાર હોય છે

✽

૪૭ પુષ્પો પ્રકાશમાં તેમજ અધકારમાં પરિમલ પાથરતા જ રહે છે

✽

૪૮ આખના અજન જે પ્રકારના હોય છે એક વહેમ અને ખીજી રહેમ

૪૯ અનિલ અને પરિભવની પેઠે પ્રીત અને ઝીતને કદી બાધી
શકાતા નથી

✽

૫૦ આવેશને કદાપિ આખો હોઈ શકતી નથી

✽

૫૧ દીવાદાહીનો નાનો દીવો લાખો માનવોના પ્રાણ બચાવે
તો માનવ શુ ન કરી શકે

✽

૫૨ દુરાગ્રહ વિગ્રહ જન્માવે છે અને વિગ્રહ વિનાશનો વિધ્વજ
જગાવે ■

✽

૫૩ પવિત્ર વિચાર કરતા અપવિત્ર વિચારમાં અનંત શક્તિ
ખર્ચાય છે

✽

૫૪ આત્મ જાગૃતિ થાય ત્યારે સંસાર સ્મરણવત્ બાસે છે

✽

૫૫ લોભનો કાટ લોભને જ ખાય છે તેમ તમારો કર્મભલ તમારો
જ નાશ કરે છે

✽

૫૬ પોષ્ટિક પદાર્થો માફક પોષ્ટિક વિગેષણો માટે પશુ પચાવવાની
તાકાત જરૂરી છે

✽

૫૭ પગ ચૂકતા પાપ છે જોના જેર છે અને માથે મરણ છે આમ
વિચારી દુનિયામાં દોડો,

✽

૫૮ બીજને ઠાકર ખાતો જોઈ ■ ભાણીને ચાલે તે ચાની એકવાર
ઠાકર ખાધા પછી બીજવાર સંભાળીને ચાલે તે અનુભવી, વારંવાર ઠાકર
ખાવા છતાં ઉન્નત બનીને ચાલે તે અચાની

✽

૫૯ જલ વિદોષા સરોવરની માટીમા જેમ અનેક તડકાડ પડે છે
તેમ માનનતા વિદોષા જીવનમાં અનેક તડકાડ પડે છે

✽

૬૦ વિશાલ ચિન્તન નિર્મલ ચરિત્ર અને તીવ્ર સકલ્પ શક્તિથી
માનવ સમગ્ર સૃષ્ટિને પોતાના ગરણે ઝુમી શકે છે

✽

૬૧ સિંદના ટોળા ન હોય રમના પીપા ન હોય પશુ ટીપા જ
હોય છે

✽

૬૨ તમાગ ભોજનમાં રવજના સાત્ત્વિયતા અને પવિત્રતા દર્શી તે
ખોરાક તમારા શરીરને ગુણુ કારક થશે, નહિતર ખોરાક તમને ખાઈ જશે

✽

૬૩ અનુભવનો એક કાટો સિખામણના સો ગુલાલ જરાનર છે

✽

૬૪ મામુક્તા દષ્ટિમાં હોય છે દેહમાં નહિ

✽

૬૫ જ્યારે વિનાશ થવાનો દર્શો ત્યારે સાગરના આધીના કે વર્ષાના
તોફાનોમાં નહિ પણ આકળના એક બિન્દુમાં જ ડુબી નાશ પામવું પડે

✽

૬૬ નાની એવી આખમાં પહાડો સમુદ્ર સૂર્યચન્દ્ર તારા વિગેરે કેટલુંએ
સમાઈ જાય છે પણ માણસ માણસની આખમાં ઘણીવાર નથી સમાતો

✽

૬૭ વાણીના ગુલામો વેરવાનું મન કોને નથી ગમતું એજ વાણીને
વર્તનમાં મૂકતા કાંટા કોને નથી વાગતા

✽

૬૮ આશાના અજવાળે આધળો પણ સુખ દેખી શકે છે

✽

૬૯ અધારામાંથી અજવાળામાં આવવાનો જિવસ તેનું નામ દિવાળી

✽

૭૦ ઘણી આખોમાં વિજળા ચમકે છે જ્યારે ઘણી આખોમાં ચોમાસું બેસે છે

✽

૭૧ સૌ દર્શ એ સર્વોત્તમ સમૃદ્ધિ છે પણ મુગ્ધ કે લુપ્ત થવા માટે નહિ

✽

૭૨ સુખનું મૂળ સમતા અને દુઃખનું મૂળ મમતા માયાનું મૂળ મિશ્રણ અને સત્યનું મૂળ સમ્યક્ત્વ રોગનું મૂળ ભોગ અને ભોગનું મૂળ સંયોગ હોય છે

✽

૭૩ જ્ઞાન ભાડે મળે છે કિન્તુ ચારિત્ર ભાડે મળી શકતું નથી

✽

૭૪ પાછળના બચાવ માટે પરાધીન પાણી કરનાર પ્રાણી પોતાના જીવનમાં ભડકર ખરબાદી નોતરે છે

✽

૭૫ ઊંઘેલા લીટાજ કાતો હોય છ જતા કાઠ પાટી બેસતું નથી કારણ લીટા જ એકઠો આપશે

✽

૭૬ આશા બને અધૂરી રહે આશાને આધાર ન વહે તે પહેલાં જોજો

✽

૭૭ સદ્ગુણ વિનાનું સૌ દર્શ પરિમલ વિનાના પુષ્પ જેવું છે

✽

૭૮ કચન અને કપોરમાં જેટલો તફાવત હોય છે તેટલો જ પ્રેમ અને વાસનામાં હોય છે

✽

૭૯ સત્યાચાર એ માનવ મંદિરને ગ્વચ્છ કરવાની સાવરણી છે

✽

૮૦ જે સાચરમાં મીઠું પાકે છે એમાં મોતીએ કયા નથી પાકતા

✽

૮૧ મીઠાસ એ બોજનમા નથી પણ જૂખમા જ છે

*

૮૨ આરાધનાની વેલડી વ્યક્તિને વિશ્વતિ બનાવે છે

*

૮૩ પશ્ચાત્તાપ એ પારસમણી છે પતિતોને પાવન કરે છે

*

૮૪ વાણીયરા હોય તે મોટા ભાગે પાણી ચરા હોતા નથી

*

૮૫ મદાન પુરષોનાં મીઠા અને મધુરા મ ગવકારી વચનોની છત્રછાયા સુખ અને શાન્ત છે

*

૮૬ નેહ નીતરતા માળાપના બોલપાસે અમૃતનો તેણે વિસાત નથી

*

૮૭ પુત્ર એ માળાપની પાખો છે તે પુત્રી આખો છે

*

૮૮ પ્રિયજનનો સમાગમ હતાઠ દેવાને સજીવીની સુખ ૧૦૩

*

૮૯ વચનની ત્રિપુદિ અને જીવનની સરુદિ એ સિદ્ધિ મોર્ધ સુવર્ણની શદ્ધિમા નથી

*

૯૦ મહાપુરોહી વાણી બોલવામાં પરિશિત તે અમૃતથી સચિત દોષ પ્રતોક્ષથી સચિત દેવ ૧૦૦ હોય છે

*

૯૧ આના સ્વરૂપ બે રીતે ત્યારે જાણી શકાય છે

*

૯૨ ચૂડી માદલો અખડ દેવા નદવાર્ધ ગચના હોય છે

*

૯૩ શાન્તિ સદનમાં વસાવે પશુ વ્યતીતની આમમ્મ હોમાતા
હોય છે

✽

૯૪ સમતા એ માનવીની સર્વથોડ મના છે

✽

૯૫ આશાને અજવાળે નાધળો પણ આનંદ અનુભવતો હોય છે

✽

૯૬ અકબરને પક્ષ કબર ભેગા થયું જ પડ્યું ને !

✽

૯૭ જીને સેવામાં અને પ્રેમમાં લુટારી જતા આવડે છે તેનો
મરણોમાં પરલજા આગોટે છે

✽

૯૮ વળાંક ભેટી કાર અને નાર વચ્ચે ખુબ જ સામ્ય હોય છે

✽

૯૯ નિરાશાની નિશાની જોઈમાં આશાની ઢવા પોતેથી હોય છે

✽

૧૦૦ જો જન્મભર પ્રવેશને સુધીમાં રાખતી હોય છે ન્યારેકની
જન્મભર પ્રવેશની સુધીમાં રહે છે

✽

૧૦૧ નિષ્કુરુણની પગપાછા રખે સિદ્ધાન્ત વાદીમાં જ ક્યારેક
ભેલા મને છે

✽

૧૦૨ દિલની આગ દરિયાના પાણીથી થે ન ઓલવાય

✽

૧૦૩ પ્રત્યાધાતો એ પ્રેરણાના પગથીયા છે

✽

૧૦૪ કટીક નાઓ પોતાના સોન્દર્યને જાનરમ રમણ મુકતી
હોય છે

✽

૧૦૫ મહોજનના મનુષ્યમા મોહાગર ત્વિ નદિ સમર્પણ થોત જ
સોભે

✽

૧૦૬ કામી અધીઝ દોવ છે બ્યારે કોધી જપાર દોવ છે

✽

૧૦૭ દિમત મુસીજનોમાય દસતી રહેવાની અને કળા કટો
વચ્ચેય ખોલતી જવાની

✽

૧૦૮ ધર્મ એવે બ્રહ્માને પરમાત્મા પામે પદોચ્ચારનાર મુમ ગલ
સેતુ

✽

૧૦૯ પ્રુપને પામતા પદેસા પત્થરને ધગવુ પડે છે

✽

૧૧૦ માનવતા આગળ મતા સત્તા કે મદત્તા મળી જ વિસાતમા
નથી

✽

૧૧૧ પ્રુપના ગર્વ કરતાં પાપનો પમાતાપ વધુ ઉપયોગી નીવડે છે

✽

૧૧૨ મોદ માવાના મૃગજળ પાજગ માનવમન મૃમ જનો જાય છે

✽

૧૧૪ માણસ બ્યારે ત્યાનુ દીર સીચીને કોન પજુ કાર્ય કરે તો
એ પરિણામે કાન્ય જનાં જાય છે

✽

૧૧૫ મનામણાનો મોજ માણુવા માટે જ માનવ રીસામણા કરતો
રોવ છે

✽

૧૧૬ કુપુ પાપ એ લગ્નની તલ્લાર છે

✽

૧૧૭ વિલાસનો વિકાસ એવન જનનના વિનાશ

૧૧૮ અતરનો હોડો પ્રેમ એ ચદન સમાન છે એ જાતે ધસાઇને
પણ જગતને શીતલ સુવાસ જ સમર્પે છે

✽

૧૧૯ પહેલા વાદળને વિજળીની તીખી કરવતે વીધાવુ પડે છે

✽

૧૨૦ તનની સાથે વનન પણ છોડવુ પડશે

✽

૧૨૧ માનવ પોતે જ પોતાનો સિંધુ છે

✽

૧૨૨ જીમમાંથી પ્રાપ્ત વરસે ૥ અને અમારા પશુ વરસે છે શુ
વરસાવવુ તે તમારા ઉપર નિર્ધારિત છે

✽

૧૨૩ આત્માને છેલ્લે દેવા કરતા દેહને ચેલ દેજો

✽

૧૨૪ માનવીની આખે અજો અમી પ્રમાણુ છે એના હોઠે ખીત
શુભાવ્યુ છે એના મુખે દારમ શુભાવ્યુ છે મસ્તકે પ્રમારી ખોઇ છે

✽

૧૨૫ જ્યોતિ અને જ્વાળા પ્રકાશના જ બે સ્વરૂપો ૥ છતાં એક
હિતજો અને ખીત્તુ બાળે

✽

૧૨૬ પારકા માટે પમથોષા રૂપ ન જની શરૂ તો કંઈ નહિ ખાડો
તો ન જ બને

✽

૧૨૭ આપણે જાવ ના જજનમાં, સ્વાર્થની સેવામાં પ્રતિધાની
પગથપીમાં પામરતાની પૂજનમાં અને અહતાની આરતીમાં જ અટવાઈ
રહીશુ તો આત્મોક્ષ મ્યારે કરીશુ

✽

૧૨૮ નેતરની નમ્રતા પાસે સરિતા મહાત થઈ જાય છે,

✽

૧૨૯ માવન જીવનની અપથીથી માનવી કેટલું જી મો એ નદિ
પરનું કેવું જીમો એ છે

✽

૧૩૦ બ્યવસ્થા એ ધનની શોખા છે સમાધાન એ ધરનું સુખ છે
આતિથ્ય સતકાર એ ધરનો વેશ્ય છે સદાચાર એ ધરનું સિખર છે અને
પ્રેમ એ ધનની પ્રતિષ્ઠા છે

✽

૧૩૧ મનકુ સવળુ તે નિત્ય દિવાળી મનકુ અવળુ તે હમેશા
દેવા દોળી

✽

૧૩૨ માનવી મનના રાખના દમસામા પળુ ઉડે ઉડે વાસના ના
અમારા અદર્નિશ ઉદ્ધિમ દોષ છે

✽

૧૩૩ માનવીના મન કરના સમીર મો દરજ્જે સારો એને વાસણીમા
પૂરો તે છેવટ સુમધુર મુઝો સજાગવેજ

✽

૧૩૪ માનુષના મો કરતા એ ઠી અખો વધારે બેકાશુ દોષ છે

✽

૧૩૫ દુનિયામાં જ્યે અને તે ની કેવી મદાન સિસાએ આદી પડી છે

✽

૧૩૬ દુષ્કરો હમેશા અલવાડમાજી રૂ તાન કરી રહ્યા દોષ છે

✽

૧૩૭ માણસ જાતને એક એક પાપ પચી જાય એટલે ખીળ
સો પાપો આચરવાની મૃટતા એવતો થઈ જાય

✽

૧૩૮ પાપ કરી પ્રાપ્તિન કરે તે માનવ અને પાપ કરી ખોટા
જયાવો ઈશા કરે તે દાનવ

✽

૧૩૯ તમે કેઈ ગિરિમૃગ પગ ચલા માગતા હો તો ખેલો
નીચે જ મુકવો. પડશે તેવી જ રીતે આત્મોન્નતિની ઝટારીયે ચલા
ઈચ્છતા હો તો માયા મમતાનો ભોળો નાચે જ મુકવાનો રહેશે

✽

૧૪૦ જે પોતાની મુસીબતોની હસી શકે છે તે ચિન્તાની ચીન
ભારી વચ્ચે રિખત કરી શકે છે તે વીર ધીર અને અમીર છે

✽

૧૪૧ જ્યાં આપ ત્યાજ આપદા જ્યાં સસય ત્યાજ શોક દોષ છે

✽

૧૪૨ દુઃખ જીવવું નેટલું કરીન છે તેટલું જ સુખ પચાવવું પણ
કરીન હોત છે

✽

૧૪૩ માતાનું હૃદય ખરેખર મહાસાગર જેવું છે પ્રેમના અણુમોલ
મોતીની છીપરીયો માતૃહૃદયના કિનારે પડે પડે પથરાતી રહે છે

✽

૧૪૪ એક રીતિએ કરકસર એ દોસતની દિકરી છે

✽

૧૪૫ પુરોની નજરમા છૂપાયેલું પાપ ઓઝો ઝડપથી પકડી શકે છે

✽

૧૪૬ જગત માટે પોતાના જીવનને ધમી નાખનાર પોતે ઘસાતો
નથી પણ પૃથ્વી પીઠપર સ્વર્ગ ઉજી કરે છે

✽

૧૪૭ માનુશ્યાદ અન્નશ્યાદ સમશ્યાદ અને આત્મશ્યાદ એ જીવનમા
પચાગ્નિતપ કહેવાય ■

✽

૧૪૮ અમૃતની શ્રીધી મોઢકનાનું સમિશ્રણ કરીને કુદરતે માનવી
પ્રીતિનું નિર્માણ કર્યું હાથે છે

✽

૧૪૯ જેમ લાકડાના મણકા ઉપરથી બાળકને સમજીતી અપાય છે
તેમ મૂર્તિ ઉપરથી અજ્ઞાન જીવોને બોધ મળે છે

✽

૧૫૦ માણસ પોતાને સાચો મનાવવા જોડેલો આતુર દોષ છે
તેટલો સાચો જનવાને તૈયાર નથી હોતો

✽

૧૫૧ જ્ઞાન જાણવા માટે છે અને મારિય તે વસ્તુનું પાલન કરવા
માટે છે

✽

૧૫૨ સાધુને એક જીવ માથેને બે દત્તાત્રયને ત્રણ પ્રભદેવને ચાર
મહાદેવને પાંચ કાર્તિક સ્વામીને છ અગ્નિને સાત રાવધુને દશ અને
સેવ નાગને દળર જીવ દોષ છે પણ દુર્જનના મ્હોમા રહેલી જીભની
સખ્યા અગણિત છે

✽

૧૫૩ જે વસ્તુ મગે તે જોને જાણે જે સકિત મહે તેની સાથે
જોને જાણે તેને આગળે આનંદ જાણે

✽

૧૫૪ તામેદાગી અને વશદાગી એ વદનના બે વળતર છે

✽

૧૫૫ વિદ્યા મગે છે ભુદિમાનને કિંતુ રહે છે ગુણવાનને

✽

૧૫૬ જ્યાં વાણી અસમર્થ છે ત્યાં આસુ સકિતમાન જાણે છે

✽

૧૫૭ વિદ્યાસ અને વહાલપ ધી વેની અગ્રદા અને અમ્રપાના વિવધી
વિનાશ પામે

✽

૧૫૮ તૃષ્ણાના પ્રાસાદ કરતાં ત્યાગ ધી પર્યુટ્ટી સારી છે

✽

૧૫૯ જુસ્સો એ તેજ છે સકિત છે ત્યારે ગુસ્સો એ આધળાપણ
અને અસકિત છે

✽

૧૬૦ આડ ગમે તેટલુ મોટુ હોય તો પણ પાણીને કંઈ પહેાચે
ત્યાં સુધી જ તે જિજ્ઞુ રહે છે તેમ સદ્ગુરુનો સમાગમ હોય ત્યાં સુધી
ધર્મ ટકી શકે છે

✽

૧૬૧ સનેપાત વખતે પડિત કે મૂખે ચીથરા ચૂંચતા હોય ॥

✽

૧૬૨ આખો આગળ છે અને કાન પાછળ ॥ માટે પહેલા જુઓ
અને પછી સામળો

✽

૧૬૩ દીકરા અને દોહત એ બંને કેળવ્યા વિના ભોગવી શકાતા
નથી

✽

૧૬૪ રેતીના રણમાં રાજગતો અને પાણીની એકે અજલી માટે
ઝખતો મુસાફર જોટલી પરગની કિંમત આપી શકે તેવી ખીજો નહિ

✽

૧૬૫ જેનો માત્ર જન્મીને ન મરે પણ સાધવા યોગ્ય સાધીને મરે

✽

૧૬૬ અરીક હાથા શોક દૂર કરે છે બહેડાની હાથા કલહકારી
છે અજારજ પુણ્યની હાની કરે છે બ્યારે સગર્વાં અરિની હાથાતુ હિંસા
કરવામાં આવે તો પુરુષાતનનો નાશ માય છે

✽

૧૬૭ ઉષ્ટના અગારે વાંકાની કહેવત જગપ્રસિદ્ધ છે છતાં પણ પાણી
પીતા તો તેને પણ ડોક સીધી જ કરવી પડે છે

✽

૧૬૮ મૂઠો તથા મસ્તક સિવાય નવાણુ લાખ રવાટા હોય છે તે
બંનેને મેળવતાં સાડી ત્રણ કોડ રવાટા થાય છે

✽

૧૬૯ કમેશાં આજુસ જાતે કંઈ નહિ તો બે પ્રસંગે મટા બધ
રાખવું જ બોધ્યો પાણીમાં તરતી વખતે અને યુરસો આવી ચડે ત્યારે

✽

૧૭૦ બે આખલા મળતા દોષ તેની વચ્ચે જનાર ૨૫૫૪ સદી-
સલામત પાઠો આવી શકે છે પણ બે બેરો ૯ ૧ દોષ તેની ૬૨૨
જનાર માણસ બાગ્યેજ લગતી શકે છે

*

૧૭૧ તમારા ૫૨ કુમતો કરનાર દુરમનથી મના નહિ પણ તમારી
ખુશામત કરનારા મિત્રોથી સાવધાન રહે ને

*

૧૭૨ પદાડોને કારણે નદીનો પ્રવહ ઘેર બન્યો મોટાપ નથી

*

૧૭૩ ખુબપર ન્યારે લામખીનુ તેજ ૧૧૫ જે તારે ૫૮૫૩
પણ પસવિત થાય છે

*

૧૭૪ લખ એક એવો કામખમરો [૨૬૪૩] જાર ૫૨૯૮
બદાર આવવા થયે છે અને બદાર રહેવા જાર ૧૯ ૮૬૨૧ રચા
દોષ છે

*

૧૭૫ ખરેખર ખુવાની એ રવ-૭૨ ૬ ૮૬ ૧૭૨૧૨૫૨૫૨૫૨
શોભે છે

*

૧૭૬ મહાપુરોની મહોત્સવ ૨૨ ૨ દીને ૫૫ મહામતે
બનાવી શકે છે

*

૧૭૭ રણપુદમા છતે દે જી ૮૫ સમામમા મત્તુનો
મુકાબલો કરે તે મળાવીર

*

૧૭૮ દામ તો આજ ૨ ૨ ૫૫૫ કરી :
૬૬૫ તો એવી વાળુ દા ૧ ૮૬૧ ૫ માલો
ન ખરીતી શકાય

11,

લાવને

ને અને

૧૭૮ સસારી જીવ કસાઈખાનાના માતેલા બોકડા જેવો છે કપારે
છરી કરશે તે ખોલે સમજી શકતો નથી

✽

૧૮૦ સર્પના ઝેરવાળાને લીળડો મીડો લાગે તેમ મોહ્યુ ઝેર
ચડ્યુ હોય તેમ સસાર મીડો લાગે

✽

૧૮૧ પ્રભુની ભક્તિમા દેહ જાને સ્વચ્છ હોય પણ દિસને સ્વચ્છ
બનાવવામા વધુ મદદતા છે

✽

૧૮૨ જુઓ પશુ સૂકા પાદડાને બ્વર્ષ કર્યો સમજી ત્યજી દે છે

✽

૧૮૩ માછની અને મહેમાન ગયું દિવસ પછી ગધાવા મારે છે

✽

૧૮૪ કાઈના માટે તમે બીજ ન બની સહે તો કઈ નહિ બીજ
નહિ બનતા

✽

ભારત વર્ષની ભન્ન ભગિનીઓ એક પણ કુષ્ટ વિચારને હૃદયમા
સ્પર્શવા દેતી નથી

✽

૧૮૬ પ્રેમ એક મનમોહક સુદર રંગીન સ્વપ્ન ॥ જેની શરૂઆત
વાહ અને અત આહમા આવે છે

✽

દેહની શુદ્ધિ માટે પમથીયા ઉતરવા પડે છે અને પાણીમા માથુ
બોળવુ પડે ॥ તેમ આત્માની શુદ્ધિ માટે પમથીયા ચડવા પડે છે અને
ઝરના ચરજો માથુ નમવવુ પડે છે

✽

૧૮૮ તનમા તાકાત અને મનમા મસ્તી ન હોય તો જીવન ધન્ય છે,

✽

૧૯૬ દોઢ પર રિખત અને તૈયામા દિ મત છે તેનું જવન સરથ
અને સર્વોત્તમ છે

✽

૧૯૭ ને આખેમા દોષ એનચાલા તો શા કામનો પ્રજુના ભામની
માથા

✽

૧૯૮ આ ઠોઈ પણ ખાનગી વાત રાખાં શકતી દોષ તો તેની
(ઉમર)

✽

૧૯૯ મોટાઈનું માથું ધન ઉપર નહિ પણ ધન ઉપર છે

✽

૧૯૦ મદન અને વદન માનવને શીતલ અને શા ત બનાવે છે

✽

૧૯૧ રથાનથી તન દાનથી ધન અને ખ્યાનથી મન સ્વચ્છ અને
સુદર બને છે

✽

૧૯૨ નૃપિ દમ્પતી ત્યાગમા તેવ છે ભોગમા નહિ

✽

૧૯૩ સુખી ઘણું જ દોષ તો દમ્પતી આર ક્રિયાપદો વાદ રાખા,
માથશે, જાવશે કાવશે અને મમશે

✽

ધર્મને જલ્લી સ્ત્રીરની મર્યાદા રાખવી એ જાન નુકા પ્રગદાનને
માદવા બગાડ છે

✽

૧૯૪ વજ્રવતી નૃપિ કમ્પી અર્થ છે મુખાવક ને રૂપાવનાને અને
દેહાવનાને

✽

૧૯૯ પ્રમુખ થવા કરતા પ્રામાણિક થવું સાર છે

✽

૨૦૦ સાજનો પરાણો અને સાજનું વાદળ કરી ખાલી જઈ નથી

✽

૨૦૧ સાવરળી અને સી બને સરખા છે એક ઘરનો કચરો સાફ કરે છે અને બીજી પતિદેવના ખિસ્સા સાફ કરી નાખે છે

✽

૨૦૨ ડેઝાની છાસ અને સી વચ્ચે પ્રાય સામ્ય હોય છે એક સડક પરથી ગળડાવી દે છે બ્યારે બીજી જીવનમાં ગળડાવી દે છે

✽

૨૦૩ ગુલામનું કુલ અને સી લગભગ સદસ હોય છે એક થોડી વારને માટે ગાનો તાર બની રહે છે તો બીજી જિંદગી સુધીનો કાર બની બેસે છે

✽

૨૦૪ ઘડીઆળ અને સી સરખી પ્રકૃતિના હોય છે એક ચાવી હોય ત્યાં સુધી ટકટક ક્યાં કરે બ્યારે બીજી વગર ચાવીએ પણ ટકટક કરવાનું શૂંકતી નથી

✽

૨૦૫ ખુસી-ગત સામે મદોહખત કરે તે જ માનવ મહાન બની શકે છે

✽

૨૦૬ ઘણી વખત સી જેમ ટદા થતી જાય છે તેમ તેની જીભ જીવાન બનતી જાય છે

✽

૨૦૭ જીમમાં મારણ અને તારણ ઉભય શક્તિ છે રોમ માત્રની જન્મભૂમિ છે

✽

૨૦૮ મનને બાળીને નહિ પણ મનને વાળીને જીવો બાળે તે ચોખી

✽

૨૦૯ પગનો માટે સોવથી કન્યા આખનો કાટો છલથી કાનવામા આવે અને કામનો કાટો અન્તર્યામીની ઉપાસનાથી કઠાય

✽

૨૧૦ દિલ એ દડકાલ્પ છે ન્યા દુગુલો રૂપી દૈત્યો વસે છે ત્યાં સીતા રામ સમજી સેવા રોડ સદાચાર પ્રવેશે ત્યારે હૃદય હથીકેય બને

✽

૨૧૧ વાસનાને વામે તે ઉપાસના છે ઉપાસના એ અમૃત છે વાસના એ વિષ છે

✽

૨૧૨ લાયક પર પ્રેમ કરે તે પિતા નાલાયક પર નેહ નહીં રાખે તે માતા

✽

૨૧૩ બાળકને જન્મ આપે છે માટે માતા બહા છે મૃત્યુ છે માટે વિષ્ણુ છે અને બાળકના દોષોનો નાશ કરે છે શુભ નાશ કરે છે

✽

૨૧૪ પત્ની લક્ષ્મી છે ન્યારે માતા મહાલક્ષ્મી

✽

૨૧૫ માનવીને બે જાનની જીભ હોય છે એક જીભ જીભ અગર તોતડી હશે તો અન્વને જાતરની દાઝ તોતડી હશે તો વાત કોઈના અતરમા રહી રહે

✽

૨૧૬ સત્સંગ વિનાની કાયા વધ્ય નથી સ્વાધ્યાસ સેવા વિનના હાથ વધ્ય અને સ્વાધ્યાસ

✽

૨૧૭ વનની જૂઠા જુઠામણી સારી યોવનની જુવ જુલામણી
બધ ઠરે છે વનમાં કદાચ રસ્તો ખતાવનાર મહે યોવનમાં કાઈ રાહ
ખતાવનાર ન મહે

✽

૨૧૮ નિમઠ વિનાનો સમઠ નિરર્થક

✽

૨૧૯ દૂર ગયેલા દર્દીબર્તા દિલને બ્યાનદથી આવરી લે તેણે નામ
દેતસવ

✽

૨૨૦ જોમાં કોઈને ઝાણુ ન આવે ને પરસ્પર મમત્વ વધે તેણે
નામ મહેતસવ,

✽

૨૨૧ તન-મન અને ધનને વાપરવાની મોસમ તેણે નામ મહેતસવ

✽

૨૨૨ વૈર વિરોધ વિસારવાનો સોનેરી સુદર અવસર તેણે
નામ મહેતસવ

✽

૨૨૩ પરમેવા એટલે પરમેવા પરસેવા હશે ત્યાં પરમાત્મા વસે

✽

૨૨૪ સજ્જન પુરેષ કહે તે ટોર ખીજ કરે તે ટકટક કહેવાય છે
ટોર હમેશાં ચઠોર બનાવે છે જ્યારે ટકટક તકરાર જન્માવે છે

✽

૨૨૫ હમેશાં ટોર ટૂંકી હોય છે અને તે તક જોઈને કરાય છે

✽

૨૨૬ ખાઈ જવાની દાનત કદી ન ખૂટે સધ જવાની દાનતથી
જ ખૂટી પડે છે

✽

૨૨૭ પિંડ ભરવો જરાજર છે પડ પર પોટલા બાધવા તે પાપ છે રનાન અને પાન પછી પજુ માનવીને લોટો ભંગી જવાની ટેલ દોષ છે પખીને ખાતાં અને પીના આવડ્યું એને તૂટો ન પડ્યા, માણસને ખાતાં પીતા ન આવડ્યું એને દ મેશા તાજુ જ રની

✽

૨૨૮ સમજનો ઉપવાસ કરે ઉપવાસ નહિ

✽

૨૨૯ માનવ બ્યારે માનવતા પ્રસારે છે ત્યારે પાથરો પજુ પ્રાણુવતા બને છે

✽

૨૩૦ નિન્દા સ જગીને બીજને સભગાવનાર વધુ પાપી છે

✽

૨૩૧ બાપ કે ગુરુની આજ્ઞા ન સમાવ ને ઠીકરો નહિ તેમ સિધ્ધ નહિ

✽

૨૩૨ હમ માટે વરણો એ છે પોડાના ચાર પગ પુરવાઈના પ્રતીક રહે છે પોડાને બે ચેતકા છે તે હમતા અને સમનાના મુચક છે પોડાને હમમ છે તે સવમની મુબોધક છે પોડો એક પગ ઉપાડે છે એટલે— સહાયર્થામને વટાવી એ બીજા આશ્રમમાં પ્રવેશ કરે છે

✽

૨૩૩ હમ એ સમપર્જી વિવેચી છે, કન્યાનો પિતા તેનો કુલ પતિ છે કન્યાદાન તેની સાકલ સિદ્ધા છે પ્રેમમાં પ્રાત્યજ્ઞા ન દોઈ થયે

✽

૨૩૪ અંબો એ અન્ત કરણનો કિનારો છે

✽

૨૩૫ બધા છે નમન ત્યાં જ અમન

✽

૨૩૬ જીવનમાં ઘણા જાગે માથુસો પગ પુણ્યમાં જોળી રાખે છે
અને માથુ મોઢમાં

✽

૨૩૭ હૃદયમાં સ પ-ન વધારે સારો

✽

૨૩૮ રામ એટલે સમર્પણ અને સીતા એમને સેવા, રામ એટલે
સ તોષ અને સીતા એટલે શાન્તિ

✽

૨૩૯ જરૂર કરતાં ઝાઝું મેળવવા મથે તે દરિદ્રી

✽

૨૪૦ આધિને રહેવાની જગ્યા મન વ્યાધિને તન અને ઉપાધિને
મહેવા માં જગ્યા તે મન છે

✽

૨૪૧ સદેહ હમેશા રમેહનો સત્તુ છે

✽

૨૪૨ કાયાથી નહિ પણ કાળજીથી નમન કરો, કાયા સાથે કાળજી
નમનું જોઈએ

✽

૨૪૩ જોનવાનું બહુ કામ આપ્યું થોડામાં જ પતાવી દે છે

✽

૨૪૪ આપ્યું જોળખાણ રાખતી હોય તો જીભથી જોળખાણ તાજી
કરવાની જરૂર નથી

✽

૨૪૫ જીવને પ પાળનાર અને પાદ કરનાર એક દ્રષ્ટિએ વિનાશને
મેલાર છે

૨૪૧ ભૌતિક રમણોની રૂપરેખા અસ્થિર અનિત્ય અને અંતર ક્ષલ્પ જન્માવનારી છે. ખરેખર તે મન્દિરના સિખરપરની ખવળ, કુશાગ્રપર રહેલા જ્વલનન્દુઓ તડિતોળા હસ્તિકર્ણ અને પીપળાના પાન સરીખી અસ્થિર છે.

✽

૨૪૭ અદલી દેળે પાલી દેળે, મોટા ઘરનું માથું દેળે માથામાથી પાલી દેળે પાનીમાથી પવાનું દેળે પાલામાથી ખામે દેળે ખોનામાથી ઘોળો દેળે ઘોખામાથી મૂની દેળે અને મૂઠીમાથી ચપટી દેળે.

✽

૨૪૮ દીપાવળી આવી તું રમ્યુમ ચાલતી તું સોડોના અંતરમા માલતી તારલીયા સાથ તું ગગને બિરાજતી, યુવક યુવતીઓના દિલ । ગળવતી, રંગ બેરંગી તું પોસાક સજવતી આજ દિન તારા તું મોજે વીતાવતી.

✽

૨૪૬ તોફાને મહેલી સરીતા ગ્રામના ગામ તાણી ભાવે પત્થરને પણ ચૂર્ણ કરવા સમર્થ છે પણ નેનરને લઈજતી નથી કારણ કે તે નમ્ર છે.

✽

૨૪૮ માટી અને માગીના વાસણ વ એ જોડતું અંતર છે તેટલું જ માનવ માનવના વચ્ચે છે. માટી જ્યાં સુધી કોઈ આકાર ધારણ કરતી નથી ત્યાં સુધી તોળાપયોગી બની શકતી નથી. માટી જ્યારે પાલાનું રૂપ પકડે છે ત્યારે જ પાણી પી શકાય. તેમ માનવ દેહ માટે.

✽

૨૫૧ ભગવાન શ્રી મહાત્મીર, ગણુધર શ્રી ગૌતમને ‘નમઃ ગાયમ મા પમાયણ’ આનું આજ વાક્ય હજારો વખત સંભળાવવા છતાં ગૌતમને નથી મનમા રોષ કે નથી દિલમા દિલગીરી કિન્તુ નમ્ર ભાવે સાંભળેજ જાય છે.

✽

૨૫૨, વાસના તે લી વેદના એ વિષનો અટલ અને અઘાટય સિદ્ધાન્ત છે.

✽

૨૫૩ વૈભવના અભાવે બેસીને પણ વીતરાગને બેવડાદાર ન બને તેજ વીતરાગનો વારસદાર બની શકે છે

✽

૨૫૪ આત્મા ધારે તો માત્ર ૪૮ મિનીટમાં સસારની સમગ્ર આગને સદા કાલ માટે શાન્ત કરી શકે છે

✽

૨૫૫ આ સસાર અનેક દુઝોથી સતપ્ત છે જ્યાં જુઓ ત્યાં આંધુઓના નેરજો બધાઈ ગઈને જોવા મળે છે

✽

૨૫૬ સનિનો ખોલીમાંથી જા વર્ષ પણ છટી શકાય છે પરંતુ પરિમિતની કારમી ખોલીમાંથી છન્દગી વર્ષ ત છટી શકાતું નથી

✽

૨૫૭ સ્વાર્થ પાળી મત વૈભવ પાછળ વાતસલ્ય અને વિલાસ પાછળ વીતરાગ જૂલી જવાય છે

✽

૨૫૮ કાગડાની ચાચને સોનાથી મળે તેના બને પગમાં માણેક જડો અને તેના એકે એક પીછામાં મોતી લટકાવે તો પણ કાગડો કદાપિ રાજકુસની શોભા સ્વીકારી શકતો નથી

✽

૨૫૯ મરતક પ્રુષ્ઠને ધારણ કરે છે પણ સૌરભ તો નાસિકા જ લઈ શકે છે તેમ ધણા સામન્ય અધ્યયન કરે છે પણ સ્પર્શ પહોંચી શકતા નથી

✽

૨૬૦ કન્વા સક્રાન્તિનો તડકો તુરતનું જમાવેતુ દલી પરાદિવાનું મૈયુન અને પરાદિવાનું બિંધવું એ ચાર બાબતો પ્રાણનાશક છે

✽

૨૬૧ મનમાંથી જન્મેલી આશાઓ કદાચિ સફલ થતી નથી પોતાની સામે પડતા ચિત્રપટન મેળવવા મથે છે પણ તેમાં પ્રાય નિર્ધસતા મેળવાય છે

✽

૨૬૨ પોતાના ધરતુ મ્હક પોતાની આવરદા, અપમાન ધન
મેથુન અને મન કર્મ આટલી વાતો અન્યની પાસે પ્રકાશવી નહિ

✽

૨૬૩ કપડુ મેતુ દોષ ત્યા સુધી રગચડી શકે નહિ તેમ મન
મેતુ દોષ ત્યા સુધી ભક્તિનો રગ લાગી શકે નહિ

✽

૨૬૪ આખ અંતે કાન એ ભગવાનને હૃદયમા દાખલ કરવાના
દેહના બે દરવાજા છે ધણુ આખથી દર્શન કરી પ્રભુના વિરાટ સ્વરૂપને
અંતરમા ઉતારે છે અને ધણુ કાનથી શ્રવણ કરી ભગવાનને હૃદયમા
ઉતારે છે

✽

૨૬૫ એટલા મીઠા ન બનેા કે લોહો તમને મળી જાય એટલા
નરમ પણ ન બનેા કે લોહો તમને ચાની જાય અને એટલા કડવા પણ
ન બનેા કે લોહો તમને યુદ્ધ કા?

✽

૨૬૬ મનુષ્ય પોતાનુ પ્રેમપાત્ર ક્ષણે ક્ષણે બદલે છે પરંતુ ક્યાંય તેને
સતોષ કે શાંતિ સંપાદન થઈ શકતી નથી

✽

૨૬૭ માનવ જીવનનુ લક્ષ ભોગ નથી પણ કષ્ટન છે

✽

૨૬૮ પ્રેમ એ ભક્તિનો પ્રાણ છે પ્રેમ વિનાની ભક્તિ વિષવા છે

✽

૨૬૯ બને છેડે સજગતી લાકડી પર ચાલતી કીડીની જેવી આ
જન્મગાની છે

✽

૨૭૦ દુધ દેની ગાયને વાજરડાના વિયોગમા અમાપ અકળામણ
થાય છે તેમ સાધન સામગ્રીવાલા માનવને ધર્મ વિદ્યોણ કેટલુ અડાઈ
લાગવુ જોઈએ

✽

૨૭૧ સાચારિક જ પતિ સોપારી જેવી છે સોપારી ભાગતા કેટલાકના દાન તૂટ્યા છે કેટલાંને વાગ્યું છે પરંતુ તેથી કાર્તિક પેટ ભરાતું નથી

✽

૨૭૨ પ્રભુના એક અગતું ચિન્તન એનું નામ ધ્યાન, અને પ્રભુના સર્વાગતુ બહીર ચિન્તન એનું નામ ધારણા

✽

૨૭૩ એકના સરમીજી આને તો ગડાવીને જાય છે પણ કોરજ સાથે આવે તો સુખી કરે

✽

૨૭૪ પાપ પહેતું આખ વાટે આવે છે આખ બગડી એનું મન બગડ્યું મન બગડ્યું એનું જીવન બગડ્યું વગર પયોજને કોષને આખ આપવી નહિ

✽

૨૭૫ રાગ ભોળે કવિ કાલિદાસને એક વખત પૂછેતું કે આ દુનિયામાં ખાન કરતા વધારે ગળ્યું શું? જવાબમાં ખાન કરતા વધુ ગળપણ વખાણમાં છે

✽

૨૭૬ ગો-વિન્દિયા કુલ-સમુદાય ઇન્દ્રિયા શુદ્ધ થશે તો તમાર હૃદય સ્વયં ગોકુલ બની જશે અને તેમાં અન્તર્ગતી આવતરશે

✽

૨૭૭ શરીર છોડતા એટલે કે મરણ વખતે વીસ હજાર વી છીએ કરે તેટલી સમવેદના સદન કરવાની રહે છે

✽

૨૭૮ રાગ એ પખા છે કે જે એક વખતે છડી ગયા બાદ પાતુ પાજરામાં પ્રવેશી શકતું નથી

✽

૨૭૯ વાસને સરકૂતમાં વસ કહ્યો છે અને તે સર્વ જ્ઞાપક છે સગનપ્રસંગ લીલા વાસની ચોરી રે છે અને રાગવાદિની પણ લીલા વાસની બાધે છે

૨૮૦ દેના કુમરના સ્વનિધાન દટાવેયુ છે તે શોધી માલુ એ સદેડુ નથી

✽

૨૮૧ હંધરનુ રૂપ ચતુર્ભુજ દેવાય છે તમે પણ સગનમ થાધી જોડાને ચતુર્ભુજ જ-વા છે કેમ અર ને? પણ વાગનવિકે તમે ચતુર્ભુજ છે કે ચતુ પાદ છો? એ મબીર કોવડાને ઉઠેલ તમે સ્વય કરી લેને

✽

૨૮૨ આ અવનિપર ચાર જાતના મળ્યો દોષ છે, એક તિમિર માધી તિમિર પ્રતિ જનાર બીજા તિમિરમાધા જ્યોતિ પ્રતિ જનાર ત્રીજા જ્યોતિમાધી તિમિર તરફ જનાર અને ચોથા જ્યોતિમાધી પાતિ તરફ જનાર

✽

૨૮૩ સી અને હાથ આ નેના પણ સાચ દોષ છે સીની જીમ અને વર્તમાન પત્રનુ પાનુ એ બેઉમા ધણુ સાચ છે બેઉને સમા ચાર કે સન્દો સાધે સળધ છે એક તીખા તમનજતા સન્દો ઉચ્ચારે છે તે બીજુ એવા જ તીખા તમનજતા સ દો હાપે છે બેઉના સન્દો માનવીને કાર્મવાર પ્રસ સાધી પલાળી મૂકે છે અને કાર્મવાર મર્મવેધી સન્દોથી ધાવસ કરે છે

✽

૨૮૪ ઉર્મિઓ અને આશાઓ વેદનાઓ અને કામનાઓ સંસ્કૃતિ અને સ્વવેદનાઓ માનવીના નાભ અણુ અણુમા પર્ણાપ્ત છે

✽

૨૮૫ આજળી જેટલુ નાહ સાચવવુ એ માનવી માટે ભારે છે

✽

૨૮૬ દોઢ પરધા એક સન્દ નીકળી પડ્યા પછી તમે એને ૨૦ ધોડાની મદદથી પણ પાછો નહિ જ વાળી શકો

✽

૨૮૬ માતપિનાએ તમને જીવન આપ્યુ પરંતુ જીવનને સાર્થક કેમ કરવુ તે ધર્મશુરએ શીખ યુ માટે જ ગુર માટે ગૌરવ દોષ છે

✽

૨૮૮ સર્જન તેનું વિસર્જન છે એ અટલ અને અકાલ્ય સિદ્ધાંત છે,

✽

૨૮૯ ૯૬ઘડીની સાલસા અને વિષયના વાસના વિશ્વની વિભૂતિઓને નચાવી મૂકે છે

✽

૨૯૦ કામિની અને કૃતરી બેઉ બરાબર રીઝે તો ચાટે અને ખીળે તો કાટે

✽

૨૯૧ કાલની ચાલ સાથે જેમણે જીવનનો તાલ મેળવ્યો છે એમની દરેક સાલ મુગારક જ નીવડે છે

✽

૨૯૨ આ ભવનો સક્રિય હોવા તે જ આવતા ભવનું સાગ્ય

✽

૨૯૩ પાદ રાખો હ મેઘા મોતી અને મમ બને સરખા બાજે ન વહેચાય

✽

૨૯૪ દીપાની વાટમા ન્યોત જાગે છે ત્યારે ઢાડીકું સોનાનું છે રૂપાનું છે કે માટીનું ■ તે જોવા માટે ન્યોત નીચી નજર કરતી નથી

✽

૨૯૫ જૂત કરવી એ નહિ પણ જૂલ કર્યા પછી ન સમજવી કે ન સુધારવી કે ન કળૂત કરવી એ પતનની પગદ હી છે

✽

૨૯૬ માણસ એ સરીર આત્મા અને મન એ ત્રણથી બનેલ છે સરીરના પોષણ માટે અન્ન જોઈએ આત્માનું પોષણ કરવા માટે ભક્તિ શાન જોઈએ અને મનના પોષણ માટે વિનોદ જોઈએ તે વિના તેનામાં રહેલી શક્તિઓ પૂર્ણવિરથામાં પહોંચી શકતી નથી

✽

૨૯૭ ગ્રન્થોને વાચ્યા નથી છતાં મુસ્કોલીને વખતે તે કિ મતી સલાહ આપે છે, તેમ જ તેને હાથ નથી છતાં દુખી જનોના આસુ લૂછે છે

૨૯૮ તમારી આવડત અક્ષય શુદ્ધિ અને કુશલતા ગોટા ભાગે તમારી પૌરુષસિક્ક સાલસાની સિદ્ધિ માટે વપરાઈ રહી છે

✽

૨૯૯ તમારા હૃદયમાં પ્રેમના મહામાગરો ભર્ત્તા પડ્યા છે એકાદ પ્રેમાળલી પીડાવશે તો તમને કંઈ જોટ નથી પડવાની શા માટે! અન્યના આશીર્વાદ લેરા આજસુ ખની બેઠા છો?

✽

૩૦૦ તેત્રીસ ઠાટી દેવદેવીઓથી ઉમરાતા ભારતની રસસુદરીઓ કન્યા પરિપાલન શાસની રમઝટ બોલાવી રહી છે સૌ સોદાગરો છે એમના રંગરમમાં પ્રેમરસ ઉભરાય છે, એ દેવીઓ રનેહના અજબ રસા યજ્ઞોથી જગતમાં અપૂર્વ પ્રેમત્વ જ્યોત પ્રગટાવે છે પશુના માનવ અને માનવના દેવ બનાવે છે

✽

૩૦૧ ધરમાં દાવો જગતો હોય તો ચોર પેસતા વિચાર કરે, તેમ આત્મામાં જ્ઞાનરૂપી, દાવો પ્રગટેનો રહે તો કર્મ પેસતા વિચાર કરશે

✽

૩૦૨ ' સદ્યેવાહમ સદ્યેવાહમ ત્વમચાહમ ' પહેલી ભાવનામાં હું તેનો છું ખીજમાં હું તારો છું અને ત્રીજામાં હું તું છું પહેલામાં ઈશ્વર દૂર સમજાય છે, ખીજામાં સન્મુખ છે, અને ત્રીજામાં દૈતભાવ સ્પર્શી જાય છે

✽

૩૦૩ એક ચિત્રકાગે સુદર અને આકર્ષક ચિત્ર ખુલ્લુ મુક્યુ અને સાથે સાથે જાહેરાત કરી કે આ ચિત્રમાં ખામી હોય તે પેન્સિલથી નિશાન કરે, બે દિવસમાં જ ચિત્ર સરાઈ ગયું પછી ખીજું મુદ્રાને આમાં જે સાઈ દેખાય તે નિશાન કરે તપાસ કરી, કંઈ જ નહિ મતલબ કે દુનિયા દોષને જુએ છે

✽

૩૦૪ વર્તમાન વિપત્તિમાં પણ ભાવી સપત્તિના પ્રુપયાકુરો પ્રગટેતા હોય છે

✽

૩૦૫ કર્તવ્યમાં કલ્યાણ છે મોક્ષમાં મોક્ષ છે જ્ઞાનમાં જ્ઞાન છે અને સમજાવમાં સમજિત છે

✽

૩૦૬ નવનને કહો કે જ્યાં જ્યાં તારી નજર પડે ત્યાં ત્યાંથી જી કું સત્ય શોધજો, કાનને કહો કે જો જો સાક્ષરો તેમાંથી જી હો મોક્ષપાઠ લેજો વાચાને કહો કે જો જો હિંમ્મારે તેમાંથી સત્ય ટપકાવજો અને કાયાને કહો કે જ્યાં જ્યાં તું હાજરી આપે ત્યાં ત્યાં સેવાની સૌરભ પ્રસરાવજો

✽

૩૦૭ મૂર્ખાનો ત્યાગ એ દાનનો પ્રાણ છે વિષયો પ્રત્યે વિરાગ ભાવ એ શીલનો પ્રાણ છે અનાદારીપદની ઇચ્છા એ તપનો પ્રાણ છે અને એકાન્ત આત્મહિત દષ્ટિ એ ભાવધર્મનો પ્રાણ છે

✽

૩૦૮ કપાસના ભીજને લાક્ષરગની બાવના દેઈ વાવવામાં આવે તો તે કપાસથી ઉત્પન્ન થતા છુડવામાં રહી પજી લાક્ષરગનું જ થશે તેવી રીતે ઈદભવ કૃત કર્મ પરભવમાં પરિણમે છે,

✽

૩૦૯ સદૃશરમ પ્રરૂપ માટે સ્વપત્નિ એ ગુલાબના હોડ જેવી છે જ્યારે પરજા એ કાટાની વાડ જેવી છે તેવી જ રીતે સતી સ્ત્રીને સ્વપત્નિએ ચંદનના વૃક્ષ ખરાબર છે અને પરપૂરૂષ એ ચંદનવૃક્ષને વળગેલા સાપ સહ છે

✽

૩૧૦ ધનધોર થયેલી નિસામાં વિજળીના ચમકારાની એ પળભર સૃષ્ટિ-સૌન્દર્ય જોયું ન જોયું ત્યાં પડે પડી જાય છે

✽

૩૧૧ સામાન્ય રીતિએ એવો ક્રમ છે મકાનનો બોલો ઝીલી રાખ નાર માલનો જૂનો થતો ગયો હોય તે તમે તે બોલથી મુક્ત કરી અથવા તેની ખાસે આજ રાખીને સાચા અપાય છે

✽

૩૧૨. સો સો કુત્રો સુધી ચક્રચક્રો પાવર પાળીમાં રહે જના એ
પાવર વચ્ચે રહેતો અગ્નિ જુગતો નથી

✽

૩૧૩ પાળી ઉપર હાલ રાંધો લખવા કરતા અગ્નિ પર માત્ર એક
દાંડ લખવો અધિક એવરકર છે

✽

૩૧૪ ધર્મ એ એક મહાન સમિતિ છે, તેની આગળ સત્તાઓએ
હાનકારોએ અને સત્તાધીશોએ પણ પોતાના કામોની જગતી ડોઢપણ
વધવે આપવીજ પડશે એ નિર્વિવાદ છે

✽

૩૧૫ આફતો ન આવે તો મરદો જીજીમસે ક્યા ! આફતો ન આવે
તો સતો શાન્તિ ક્યા રાખે ! આફતે મહાવીરને મોટા ક્યા આફતે રામ-
સીતાને દેવ બનાવ્યા આફતે નગસિંહને નામાકિત ક્યા

✽

૩૧૬ રતનજડીના હૃદય પીજર ખાલી કરી દસલો છડી મયા છે
આયુષ્ય પૂર્ણ થયે શાસોશામ સુપૂર્ણ થયે ખાતુ સરવર થયે નિશાબ
જૂંટો ભરપાઈ થયે ખાતાવડીમાની ખાતુ ખતમ થયુ છે સવ ન ગતિ
દિવસ કાળ પોતાતુ કામ કરી જ રહી છે કાસે એ પ્રસંગ પડોસમા
હોતો જાને આપણે ત્યા છે કાસે પણ ડોઢને ત્યા હશે આપણાથી એ
કેવરથી કાવદા આડે આવી સકાય એમ નથી આ આપણે બધા જાણીએ
છીએ, છતાં આવે પ્રમ એ ધર્મ યોઈ એસીએ છીએ કાળના ફેસલા સામે
અપીલને અવકાશ જ નથી

✽

૩૧૭ જન્મોદય વખતે જ મૃત્યુ મહોત્સવનું મુહૂર્ત નક્કી થાય
છે એ આપણે સમજવા છતાં વીસરી જઈએ છીએ

✽

૩૧૮ આ જગતમા મનુષ્યોનો મોટો ભાગ સર્વદા નિમિત્તના
બળથી જ ધોલાતો જોવામા આવે છે જેવા જેવા પ્રકારનું નિમિત્ત
મળે છે તેવા તેવા કાર્યમા તે સહેજે પ્રવર્તે છે

✽

૩૧૯ બાળક એ સન્દમા કેટલું બધું માધુર્ય રહેલું છે એ સ્પષ્ટ માનવી જ આપણામાં અનેક મનોહર કલ્પનાઓ ઊત્પન્ન થાય છે અને કુમળી જાવનાઓ જાગૃત થાય છે આપણી રમેરમમાં આનંદ રેલાય છે

✽

૩૨૦ દુઃખ એ આપણા જીવનની સાચત રિયલિટી નથી આપણા જીવન પટપર વિશાલ ધ્યેય વિહારી વાદળી જેમ સરિતાના શ્વેતપટને અદ્વિત સમય માટે આચ્છાદે છે

✽

૩૨૧ બરે એ બધું અને સારાસારની સમજ વગરના માનવીઓ । તમે જૂસાને જરી રાખો છો અને અનાજને બાળી મૂકો છો જે જડ દ્રવ્યો તમે ઉપયોગ કરી સન્તા નથી તેને તમે એકદુ કરી રાખો છો અને દરી મ પતિથી પરમ પદાર્થ મેળવી શકો તેના તરફ બેદરકાર રહો છો

✽

૩૨૨ દરેક માધુર્ય પોતાની સૃષ્ટિ રચે છે અને આનંદી માધુર્ય હમેશા ઉત્તામ અને ઉમંગી વાનાવરણમાં વિચરે છે અને તેના ઉર સરોવરમાંથી ટપકતા આનંદની અજની બીજાં અર્પે છે બળસા માણસની મુખમુના હમેશા ક્ષમ્યાન શોકથી છવાયેલી રહે છે તે પોતે સુકાય છે અને બીજાને સુકાવવા પયાનતી રહે છે મનુષ્યના મનમાં સ્વર્ગનું નરક અને નરકનું સ્વર્ગ બનાવનાની સમિતિ રહેલી છે આપણા સુખ દુઃખની ચાવી આપણા હાથમાં છે મનુષ્યનું મન જાગૃતમાં પણ મગસનાં મહાસપા રચે છે અને સસારમાં સ્વર્ગ સર્જે છે

✽

૩૨૩ બાલ વસ્તુની આપણા મનપર જેવી અસર થાય છે તેના પર આપણા સુખ દુઃખનો આધાર રહે છે કારણ કે સુખ અને દુઃખ એ એક નકારનો માનસિક અનુભવ જ છે દુઃખમાંથી સુખનું નવનીત નીતારણ કે સુખમાંથી દુઃખનું હલાહલ વિષ કાગળુ એ મનુષ્યના હાથમાં છે

✽

૩૨૪ એમ એ ની ડિગ્રી મેળવવા સહેલી છે પણ સજ્જનતાની ડિગ્રી મેળવવી મુશ્કેલ છે ડિગ્રીઓ હમેશા માણસના નામને દીપાવે છે જ્યારે અદ્વિત માણસને દીપાવે છે

✽

૩૨૫ મનેના માણસ સાત લાખ વિચારો કરે તો તે નકામા છે
 કેમ બેરહે માણસ બોતેર લાખ વિચારો કરે તે પણ વ્યર્થ જ છે ત્યારે
 મા યાદો માણસ અગર વિચારો કરશે તે પશ્ચિમને સાકાર બનશે અને
 તથા તે માણસ એક વિચાર કરે તો પણ બસ છે

*

૩૨૬ હ નાથ તારી અમીમ કૃપાના યાગે આજે હું તને પામી
 કશે હું જે કાર્મ કલ્યાણકર આરાધના હું કરી રહ્યો છું તેમાં તારો
 હાથ છે આ નિરાધાર સસારમાં એકલો હું કેવળ તારા જ અવ
 બને જીવન પથને ઉગ્ગળવાનું ઉત્સુક જ માં છું

*

૩૨૭ આગ લાગ્યા પછી બારોગીયા બગાને ઘરેલા કેલસા સોધા
 દોષ દો છે ધરતીક પ થયા પછી પણ ગમેલા ઘરની છટા સોલી દોષ
 દો છે પણ તેથી આગ અને ધરતીક પ એ પ્રગ્વના લાજને માટે છે
 એમ કહી શકાય જ નહિ

*

૩૨૮ એક દિવસ એવું બન્યું કે એક રૂપની રાસ જેવી રમણી હાથ
 અને મા ખૂણાં રાખીને ધુરસામાં એક વિજૂતિ સામે આવી ઉભી રહી તેને
 એવી હાલતમાં લેઈ આ મહાશય શરમાઈ ગયા અને કહી દીધું કે પહેલા
 હું તારા હાથ અને મોં જુરખાની દેહજ દાંડી કે તે કહેવા લાગી કે હું
 ખુદાએ સર્જેલી એક વસ્તુના પ્રેમની પાછળ એટલી પામલ બની મર્ષ કે
 હું માઈ જ્ઞાન ગુમાવી મેડી

*

૩૨૯ જોઆપે મને સાવધ ન કરી હોત તો હું આગ ખુલ્લે મોંએ
 બળરમાં પણ ચાલી જાત આપ રુદિ સર્જક ખુદાના પ્રેમમાં મરત છો
 તો પછી આટની વાત કરવાનું અને મારે મોં એમને શરમાઈ જવાનું
 જ્ઞાન આપને કેવી રીતે રહ્યું

*

૩૩૦ 'રૂપિયાનો વિરોગ થતી વખતે તમે રડો છો કિન્તુ રૂપિયા રડતા
 નથી

૩૩૧ જડની પાછળ ચેતન રહે તે ચેતનના વિયોગે જડ ન રહે એ કૃતી બેઠુંદી વાત છે ।

✽

૩૩૨ કૂટમોલના દડાને કાઈ લાકડીથી ફગાવે છે તો કાઈ લાતથી ઉડાવે છે ત્યાં સુધી તેના પેટમાં હવા છે ત્યાં સુધીજ તેણે ચારે બાજુથી ઠોકરો ખાવી પડે છે, જ્યારે એ હવા નીકળી જશે ત્યારે તેને કાઈ ઠોકર મારશે નહિ તેરી રીતે માનવીમાં ત્યાં સુરી અભિમાનરૂપી પવન છે ત્યાં સુધી આ કુનીયામાં ઠોકરો ખાવી પડશે

✽

૩૩૩ આ કુવાનીનું ભેર હાથીના કાન જેવું સખ્યાના રગરાગ જેવું પીગા પડી ગયેના પીપજાના પાન જેવું કુમાડાના ગોટા જેવું અને પાણીના પરપોટા જેવું છે

✽

૩૩૪ જીવન તો બધાજ જીવે છે પણ જીવન બધાના કંઈ સરખા નથી હોતા પથરે તો ઘણા ભેલા મહે છે પણ મધા કંઈ ભગવાન નથી ખતી સકતા સજ્જનની પાછળ આંખોમાં આંસુ પણ હિઠરાય છે, પણ એ અનુવદનમાં માન મોકની ખટાસજ નથી હોતી જીવન સાર્થકતાની તેમાંથી બીનારા ભક્તિ અને ભાવુકતાની નિવેણી તરવળે છે

✽

૩૩૫ નીતિનું ધર્મ સાથે લગ્ન ન થાય ત્યાં સુધી નીતિ વિધવા છે, અને નીતિ વગરનો ધર્મ નિરથક છે, અર્થોપાજન કરવું એ ધર્મ છે પણ ધર્માનુકૂળ અર્થ હોવો ભેદએ

✽

૩૩૬ જળ, સિંધર અને સ્વચ્છ હોય તો તેમાં પ્રતિબિંબ પડે છે આપણી હૃદય દિવાલને બહુ કાઠ ચડ્યો છે તે કાઠને સાર કઢવાતી જરૂર છે તે સાર યશો તો પરમાત્માનું પ્રતિબિંબ તેમાં પડશે

✽

૩૩૭ ખાડની પૂતળી સાગરનું ઊંડાણ માપવા ગઈ તે સાગરમાંજ ગઈ લીન થઈ ગઈ તે સાગર સાથે મલી ગઈ પાણી નજ રીતે ધ્રુવરમાં મળેલા મનને કાઈ જુદું કરી શકે

૩૮ સોડા હથરને આપે છે ધન પાનુ પરમાત્મા સોની પાને માત્રે છે
૩૯

૪૦ તપ કર્મ વચર મોર્ષને આલવાનુ નથી તપ ન કરે તો તેનુ તપથી
૪૧ પન એટલે પનન થાય છે

૪૨ કેમકે ચોર જેલમાં રહે જ્યારે કેટલાક ચોર મદેલમાં રહે, ચોર
એટલે વચર મદેલને બીજાનુ પચાવે તે ચોર, જેનુ છે તેને આપ્યા વિના
આપ તે ચોર, કાફિ દોષા છતાં આનિશ્ચ સત્કાર ન કરે તે ચોર
પોતાના પુરતુ જે રાધીને ખાવ તે ચોર

૪૩ પાપની મા મમતા છે જ્યારે પાપનો ખાપ સોલ છે

૪૪ હથરના દરબારમાં વિવમતા નથી તમે પશુ બોલન વગેરેમાં
વિવમતા કરશો નહિ ધણા શેડીવાઓના ધરમાં જલુ જાનના નોખા રહે
છે, તો કરડીને માટે જુદા બીજાઓને આપવા માટે જુદા અને શેડાના
પોતાના માટે જુદા દિંદીની અસલ બાસમતી આપે બેદ ન કરે

૪૫ વરાહ લાવાન એ સતોપનો અવતાર છે વર + અડ વર એટલે
એક અને અડ એએ દિવસ ૧૪ દિવસ કયો જે દિવસે તમારા દાથે
સતકર્મ થાય તે એક કર્મ કરે એને દિવસ એક બનશે

૪૬ વિવાહિત સ્ત્રી ભોગપત્ની નથી કિન્તુ ધર્મપત્ની જ્ઞાનવામાં આવી
છે જેના દ્વારા ધર્મનુ પાલન કરીને અબ્યુદય અને નિશ્ચેવસ નાખ કરી
સકાય છે

૪૭ મૂળમાંથી કપાઈ ગયેલા વૃક્ષમાં કપાયા પૂર્વ જે રસકસ ચની ચૂકયો
દોષ છે તેને લીધે કપાઈ ગયા પછી પશુ તેના પત્ર દળ વગેરે થોડો ધણો
સમય જેવો ને ? એમ આપે છે

૩૪૬ હું તું તમે સૌ કોઈ સુખના જ અભિવાધી છીએ પરંતુ સુખ
પ્રતિપક્ષે પલટો લેવું હોય છે અને તે લગભગ મન ઉપર જ નિર્ધારિત
હોય છે

*

૩૪૭ આપણું મન બારે માસ પ્રેમેન રહેવું હોય છે અને કદબિ ગમવું
નથી કયાં એ ઠરીને બેસવું નથી કોઈને કોઈ રૂઢામથુમાળ એ રીવાજો
કરે છે

*

૩૪૮ સનાતન સાથેને માનવ જૂની ગયો પરિણામે સઘોએ સમામતી
સર્જવાને બદલે બેખમ સર્જક પુસ્તકોએ શાન સર્જવાને બદલે ભ્રમણાએ
સર્જ અને ખાણ પદાર્થોએ આરોગ્ય સર્જવાને બદલે રોગો સર્જ્યા
રાગપત રે સુખવસ્થા સર્જવાને બદલે અરાગકતા ઉભી કરી વ્યાપાર
વાણિજ્યે સમૃદ્ધિ સર્જવાને બદલે બેકારી અને જૂખમરો વધારે

*

૩૪૯ પોતાના ભૌતિક પરિમિદમાં પારાવાર ઉમેરો કર્યો ધનના ઢગલા
કર્તા વેલવમાં આગોટપો સામાજ્યો સ્થાપ્યા પાડિત્યનું પ્રદર્શન કર્યું
આદિત્ય કલા અને સંગીતના સિખરો સર કર્યા કિન્તુ ન્યા સુધી
અધ્યાત્મવાદના દર્શન ન કર્યા ત્યા સુધી અધારામાં જ છુ એમ માનવું
રહ્યું

*

૩૫૦ રોતા રોતા જન્મ્યા એમાં તો નિરપામ દત્તા કિન્તુ હસતા હસતા
દોષથી જીવવું હોય તો જીવનમાં શાન્તિ સમતા અને સતોષને સરજે જવ

*

૩૫૧ ધર્મશીલ આત્મા દરિદ્રી હોય એ જનવા જોમ છે પણ તે દીન
કિ હોવો જોઈએ દરિદ્ર ન જનવું એ સ્વાધીન નથી પરંતુ દરિદ્ર
સ્થામાં પણ દીન ન જનવું એ ખુદ ઉપર નિર્ભર છે

*

૩૫૨ તમે નિરાધાર કે અનાય છો? નહિ, તમારૂં માથે જલ્લાન ધણી છે તે પણ સામન્ય નથી સમગ્ર સૃષ્ટિ પર જેની છાયા હવાઈ ગઈ છે અવનિષ્ઠ જેનું આધિપત્ય ઉભરાઈ રહ્યું છે તે મહાન સક્રિયાનું મૂળધારની તમને સ્વાય સહાય છે તો પત્રી આવું રહ્યું મેં કરી શકું માટે જેદ ધારણ કરી રહ્યા છો ?

✽

૩૫૩ તારા હૃદયમાં વમી રહેલા અતરના અધિક્રાતા આત્મદેવના દર્શન કરે. આપ સમક્ષમાં અનુભવ થમે કે દૃઢ અનાય નથી પણ સનાય પુ નિરાધાર નથી પણ પરમ કૃપાળુ પરમાત્માના સમગ્ર સાનિધ્ય તને હું આટલું ધ્યાનમાં રાખી આગળ ધસીશ તો ફતેહમદ નીવડીશ

✽

૩૫૪ જનનના જડ પદાર્થો કરતા મારો આત્મા અધિક મુલ્યવાન છે જનન મને દોરે નેત્રા કરતા હું જનનને દોડે વિષય વિલાસોથી આત્મતેજની દાનિ છે કેમકે તેનાથી આતુરતા આધીનના અપેક્ષાભાવ અને વિદ્યવતતાની શિથિ થાય છે

✽

૩૫૫ જીવન સત્તામ એટલે જીવનની સાથે સત્તામ જીવનભર સત્તામ, જીવનને માટે સત્તામ સત્તામ માટે આત્માએ મુબત્ત બનવું જરૂરી છે

✽

૩૫૬ હાથમાં દીપક સર્જી જતાર બાલકને કેન્દ્રે પૂજ્ય આ દીવો ક્યાથી આવ્યો? એટલામાં પવનની લહેર આવી તેથી દીવો હોલવાઈ ગયો કહે બાલકે તે મહાશયને રૂબરૂ પડેલા આપ બતાવો કે કે દીવો ક્યા ગયો ? પછી હું બતાવું કે તે ક્યાથી આવે હતા (જાણકતા મનનું રહસ્ય એ હતું કે દીવો શયમાંથી આવ્યો હતો અને શયમાં મળી ગયો હતો)

✽

૩૫૮ મનમાં કામ ક્રોધ દોષ તેને સર્વ ન કામ દેખાય એક સદ્ગુણની ૧૮ વર્ષની કન્યા સાસરે જવા પ્રીતિથી દિકરી રડવા લાગી તેથી માપની પણ આખે આસુઓના તોરણ બધાવા લાગ્યા દિકરી પિતાને નમન કરવા આવી માપે તેને છાતી સરસી આપી નિર્નિકાર બાવે પિતાપુત્રી મળે છે રસ્તા પર એક બાઈ પસાર થઈ રહ્યા હતા તેણે આ ચિત્ર જોયું તેના મનમાં કામ હતો તે આ સબધ જાણતો ન હતો તેના મનમાં પાપ આ યુ ક્ર આ ખતે દુરાચાર સેવે છે

*

૩૫૯ રથને ત્યાં થયા અજ અને અજને ત્યાં થયા દશરથ રાજ અયોધ્યામાં રાજ કરતા હતા પૂર્વ જન્મમાં તેઓ બ્રાહ્મણ હતા ગામ બહાર રથડોઠરાયનું મંદિર બ્રાહ્મણનો નિયમ રોજ એક હજાર તુલસીજી ભગવાનને અર્પણ કરતા ૨૬ થયા છે ૮૫ વર્ષની વય થઈ છે એક વખત તાવ આગ્યે દશરથ તાવને કહે હું મારા ઠાઠારજીની સેવા કરી આવું પછી તું આવજો તાવનું કુખ ભોગવવા તૈયાર છું પણ મારી સેવાનો કમ ન વડે સક્રમ ક્યો તે જ કાંઈ તાવ બાગી ગયો

*

૩૬૦ રામચન્દ્રજીમાં સર્વ સદ્ગુણો એક ન થયા હિ રામચન્દ્ર એક પત્ની પ્રત પામે છે વડીતોનું જેટલું સાર અતુકરણીય લાગ્યું તેટલું જ જીવનમાં છતાં હિ રામચન્દ્રજી દશરથનું બધું રાખ્યું એક વસ્તુ રાખી નથી તેનું બધું પત્ની નત રાખ્યું ન હતું

*

૩૬૧ એકી બેકીની રમત રમાય હિ પતિપત્નીનો સ્વભાવ એક ન થાય ત્યાં સુધી લમ સરસ થતું નથી તન બે પણ મન એક એનું નામ લમ સીતાજી પૂછે છે બોલો એકી કે બેકી રામચન્દ્રજી કહે છે કે એકી

*

૩૬૨ વાસળીએ કૃષ્ણની પટરાણી છે રાતે શ્રીકૃષ્ણ સૂએ છે ત્યારે પણ વાસળી ભગવાનના શ્રી અગનો રપશ કરતાં સૂએ છે આ વાસળી પરમાત્મા સાથે પરણી છે તેથી તેને નિત્ય સયાગ પ્રાપ્ત થયો છે શ્રીકૃષ્ણના અધરા મૃતનું તે નિત્ય પાન કરે છે વાસળી જેવા જાને છે તે ભગવાનને અપ્રિય નથી જાતા

૩૬૩ મનુષ્યનું કાજલુ કળુ છે કાજનો રમ કાજો જ મનુષ્યના કાજગમા કામ વસે છે તેથી તે કાળુ છે વારવાર ઓઠૂળ કોર્તન કરે તેના કાજગની કાજાશ કનૈયો ખેંચી લે છે એટલે કનૈયો કાજો છે

✽

૩૬૪ થોડીએના સરીરમાંથી કામ જલ્પ છે પણ જુદીમાંથી કામ જતો નથી જદાવગથામાં હન્દિયો સિધિન થતાં કામ હન્નિમ થી જલ્પ ॥ પરંતુ મનમાંથી કામ જતો નથી

✽

૩૬૫ પશુ પખીમા પણ ઇશ્વર સાવના જગાવવા માટે જ દરેક દેવદેવીઓએ પશુ પખીએને પોતાના વજન તરીકે નિયુક્ત કર્યા છે

✽

૩૬૬ વાનાં અને વિચારમા સમવને નહિ ગુમાવે. તેમા જ વદિ સમય ગુમાવે. તે આચારમાં ક્યારે ઉતારમે આજ્ઞાન સુધી પેસા પાછળ પડ્યા હવે થોડા પ્રભુ પાછળ પડે. આજ્ઞની અચાન્નિતનું કારણ જલ્પ હજરને બુદ્ધિ છે તે છે

✽

૩૬૭ ગીતાજીમા એક શ્લોક આવે છે " સિદ્ધિર્ભવતિ કર્મજ " તેનો સાચો અર્થ ॥ કે કર્મોથી સિદ્ધિ પ્રાપ્ત થાય છે તેને જલ્પ વિલાસીએ અર્થ કરે છે કર્મ મળ વાસ્તવિક રીતિએ આ શ્લોકમા અનાસન્નિનો મોધ આવે છે

✽

૩૬૮ મનમા વિરોધ રાખશો નહિ તો વિરોધ જલ્પ કરી શકો.

✽

૩૬૯ વિદ્યાન સાગની સૌધ અનુસાર એક સમાગમ વખતે લગભગ દૂધની એક ચમચી જેટલા વીધનું વિસર્જન થાય છે અને તેમા ૨૨ કોડ અને ૫૦ લાખ શુક્રાણુઓ રહેવા હોય છે જે પૈકી એક શુક્રાણુ ૫૫૫ એક મહા માનવ સર્જવાનું સામર્થ્ય ધરાવે છે

૩૭૦ ચાર પુરુષાર્થમાં પ્રથમ પુરુષાર્થ ધર્મ છે એને છોડીને બીજા પુરુષાર્થની પાછળ પડશે તો તે મહેનત વ્યર્થ જરો હમેશા ધર્મ એ એ જીન છે તે વિના ૩૫૧માં કયા સુધી જવાના હતા, ધક્કા મારી મારીને એક રોશન પાર કયા પછી પણ એતો અટકી જવાના છે

✽

૩૭૧ સર્વગ લગન તોનો મુખ્ય ઉપદેશ એ છે કે “પાપકમ્ નેવ કુળ્મ” ન કારવેન જ, બુદ્ધ—સ વ પાવસ અકરણ, વૈદિક શ્રુતિઓ— પ્રશંગ્તાનિ સદા કુર્વાત અપ્રશસ્તાનિ વર્જયેત્” એ રીતિએ જરુથુષ્ટ અને ખિરતી ધર્મ કે ઇસ્લામ ધર્મમાં પણ પાપકર્મો ન કરવાની આજ્ઞા છે

✽

૩૭૨ સ્ત્રી અને પુરુષ બનેલા વાસનાની સરિતાનો પ્રથમ ધોધ વહી રમ્યો છે એ પ્રવાહને શુભ કે અશુભ માર્ગે લઇ જઈ શકાય છે

✽

૩૭૩ જીમમાં મારણ અને તારણ શક્તિ રહેતો છે અને તે રાગ માનની જનેતા છે

✽

૩૭૪ મન ધાતુ ઉપરથી મનુષ્ય શબ્દ બનેલો છે મન-નિવાર કાંચે મનન કરવું થોગ્યા થોગ્યોના વિચાર કરવાની અને મનન કરવાની શક્તિ માણસ જાતને સંપડી છે અને તેનો ઉપયોગ પોતાને ઓળખવા માટે કરવાનો છે માનવ મદ્દાન છે તેની પાસે શુદ્ધિનો વૈભવ છે તે કોણના ખાપામાંથી હીરા કાઢી શકે છે માટી બન રાખમાંથી સોનું બનાવી શકે છે ગટરના મદા પાણીમાંથી ગેસ અને વિજળી મળવી શકે છે ગટરમાં ગેસ પેદા થાય છે જે સારાય મુર્તિ સહેરને પ્રાણ આપે છે દુખમાંથી સુખ શોધી શકે તે જ ખરો માનવ

✽

૩૭૫ તમે મોતના હાથમાં જ પડેલા છો એમ માની સત્કર્મ પુણ્યદાન જે થાય તે કરી લો અને પુણ્ય લાડાર ભરી લો

✽

૩૭૬ પૃથ્વીના પ્રત્યેક રજકોળો ગણવા સહેતો છે, વરસાદના ફેરા પણ ગણવા તેટલા જ સહેલા છે સરોવરના પાણીમાં ચાલતા જલચર પ્રાણીના પદપચને પકડવો સહેલો છે પણ મનુષ્ય અવતારની પુન પ્રાપ્તિ સુદુર્લભ છે

✽

૩૭૭ નિરંકુશ મન ને કરી બેસે છે તે વકરાયેલો સિદ્ધ કે અત્યંત રાધમા
ભરાયેલો સર્પ પણ તેવું અનિદ્ર કરતો નથી

✽

૩૭૮ પેસાની તૃષ્ણાએ પૃથ્વી ખોદી નાખી, પર્વતની ધાતુઓને ગાળી નાખી,
અગાધ સમુદ્રની સફરની સફર કરી, રાજાઓને ખુશી કર્યા મન સાધવા
માટે સ્થપાનમા રાત્રિઓ પસાર કરી તો પણ કૂટી ઠાડી પણ મલવા
પામી નહિ

✽

૩૭૯ પ્રથક તાપમા પણ ઝાડ લીધું જમ રહે છે ! કારણ કે એના મૂળ ધર
તીની શીતલ હાથમા રહેલા છે માનવી જોદમા જ જેને ઝુકા યું પછી
તેને પરિતાપ ધાને !

✽

૩૮૦ ધૂળમાથી ઊભોઠરવામા આવેનો મહેલ તૂટી પડતા બાળક આનંદ
અનુભવે છે જ્યારે માનવીનું ધર ભાગી જાય છે ત્યારે પાલક મોતે
જ રડવા બેસે છે

✽

૩૮૧ એગેશ્વર શ્રી આનંદધનની શામે વિધ્વંસી કંઈક વિભૂતિઓ સુવર્ણ-
સિદ્ધિનો થાળ ધરે છે હતામ વૃત્તિ લાલાયિત થતી ન હતી કારણ કે પોતાની
પ્રવૃત્તિમા આત્મવિનોયન અનુભવી રહ્યા હતા ■ મેશા અધ્યાત્મવાદ પ્રેમ
સાથે સ્વાર્ધન્ય માગી લે છે

✽

૩૮૨ માણસ દાડવામાંય પણ નમમા પત્યક કે કાકરા નથી ભરતો તો શું
માનવનું મગજ હ'ડકા કરતાય હનકુ છે કે ને આવે તે ભરે જ રાખનું

✽

૩૮૩ ગરમ તવા ઉપર પડેતું પડેતું પાણીનું ટીપું તો બળી જાય છે એમ
એક પછી એક સો ટીપા બળી ગયા પછી એકસો એકમુ ટીપું તવા ઉપર
દેખાય છે પણ પહેલાના સો ટીપા નિષ્ફળ નીવડ્યા નથી આની પાછળ
સો ટીપાઓનો ત્યાગ રહેલો હોય છે

✽

૩૮૪ સ પત્તિ, સત્તા અને શરીરને કાળ વાપરે તે પહેલા તમે તેને સન્માર્ગે
વાપરી દો

૩૮૫ લક્ષ્મીના કાજોતરીમા અમારા ચિ ભાઈના લક્ષ્મી નિર્ધાર્યા છે આમ માન મેળવાય છે પણ કાજોતરી લખવી હોય તો એ યાપનો મધ્યર ઉપર જ મૂકવામા આવે છે—મધ્યરને જે ગમ્યુ તે ખર

✽

૩૮૬ જળમા ચન્દ્રમાનુ પ્રતિબિંબ પડે છે જળના હલનચલનને કારણે એ પ્રતિબિંબ હાતનુચાલતુ દેખાય અથવા કપિન દેખાય છે પણ ચન્દ્રમાને તે તે પ્રમાણે થયુ હોતુ નથી તેમ દેહાદિના ધર્મો પોતાનામા નહિ હોવા છતાં જ્વાલમા તે પોતાનામા કદી બે છે જ્વાળી જ્વાલમા નિર્લેપ છે

✽

૩૮૭ સત્ત્વ રજસ અને તમ એ ત્રિગુણનો નાશ કરી નિગુણી બને તે અત્રિ અને તેની પત્ની અનસૂયા (અદેખાઈ ધર્મો ન હોતી તે)

✽

૩૮૮ શક્તિ, દયા મૈત્રી સાતિ, વૃષ્ટિ, મેધા કૃતિ અને મતિ સાથે ધર્મના લક્ષ થયેલા ■ આ ગુણો જીવનમા ઉતરે તો ધર્મ જરૂર રહે છે

✽

૩૮૯ મહાભારતના મુર્ખનુ આે રામાયણના કર્ણનુ પ્રસંગોનુ મૂળ કદંશ-વાણીમા છે, દુર્યોધનનો પગ લપસ્યો અને તે પીચે પડ્યો એન્હો ભીમ બોલ્યો કે, 'અધસ્ત્ય પુત્ર અધ' દુર્યોધનને આ શબ્દોએ ધાવલ કયો પરિણામે મહાભારતનો પ્રારંભ થયો

✽

૩૯૦ ઉત્તાનપાદને બે રાણીઓ હતી સુરચિ અને સુનીતિ વાસ્તવિક રીતિએ તો જીવમાત્ર ઉત્તાનપાદ છે માના પેટમા રહેને જીવ ઉત્તાનપાદ છે રાણી જન્મે છે ત્યારે માથુ પહંચુ બહાર આવે છે પણ પછી બહાર આવે છે નેના પગ જોયા હતા પણ પાછાગયી નીચા થયા તે ઉત્તાનપાદ કહે વાય છે જન્મતી વખતે દરેકની આ પરિસ્થિતિ હોય છે જીવ માત્રને બે રાણીઓ ■ સુરચિ અને સુનીતિ પ્રાણીમાત્રને સુરચિ વહાલી હોય છે ત્યારે સુનીતિ અજખામણી લાગે છે

૩૬૧ નાજિયેરમા ટોપડું કાચલી એક નથી છતાં નાજિયેરમા પાણી છે ત્યાં સુધી કાચલી ટોપડાને છેડતી નથી તેમ મનુષ્યમા જ્યાં સુધી વિષવરસ છે ત્યાં સુધી શરીર અને આત્મા જુદા છે તેનો અનુભવ થતો નથી કાચલી એ શરીર છે અને ટોપડું એ આત્મા છે કાચલીથી ટોપડું અલગ કે વુ કઠીન છે તેમા પાણી દગે ત્યાં સુધી કાચલી ટોપડાને છેડશે નહિ તેમ સસારની કાષપક્ષ વસ્તુમા રનેહ દેવ ત્યાં સુધી શરીરથી આત્મા જુદો છે એમ સ્મરણ નહિ

✽

૩૬૨ પોતાના છેડકાનું વજન માને જામનું નથી કારણ કે મનમા મમતા છે પોતાનો બાબો હલકો અને બીજાનો બાબો ભારે લાગે છે માને મન પોતાનો બાબો વજનવાર દોષ તો પણ કૂલ જેવો હલકો લાગે છે ત્યાં મમતા જ કામ કરી રહી હોય છે

✽

૩૬૩ નિન્દાદેવી કયા કીર્તનમાં વિખ્ખ કરવા આવે છે કુલકર્ણની પત્ની નિન્દા દેવી વિધવા થઈ ત્યારે રજા રામચન્દ્રની પાસે તેણીએ કહ્યું આપે માર્યો છે હવે હું કયા રહું ? રામચન્દ્ર જ કહે છે તું માર્યો તે રથાન આપુ ત્યારે નિન્દાદેવીએ કહ્યું કે જ્યાં તમારું કયાકીર્તન થાય ત્યાં હું મારું આસન પહેતું રાખીશ આજે પણ કેઈની નિન્દા સામગ્રવામા નિન્દા આવી નહિ આવે શુભિમા સવાર થઈ જશે

✽

૩૬૪ એક વખત મીરાંનાથ ભક્તો સાથે કીર્તન કરી રહ્યાં હતા તે વખતે ધણા ભોડાનો તાલ જરાબર પડતો ન હતો બીજા દિવસે આ જૂત ન થાય એટલે મીરાંએ મોટા અક્ષરે ત્યાં લખ્યું 'તાલસે ગાના' બીજા દિવસે મીરાંનાથની નજર તે ભોડાં પર પડી અને તુરત સૂધારો કરાવ્યો કે 'પ્રેમસે ગાના' હવેશા કયાકીર્તનમા તાલ કરતાં પ્રેમની કિમત છે

✽

૩૬૫ સમુદ્રમાથી પ્રથમ ઝેર નીકળ્યું મનને ગિર રાખી પ્રજા પાછળ પડશે એટલે સહે ? પહેતું ઝેર મળશે ઝેર પચાવશે એટલે અમૃત મળશે, મહા પુરુષોએ ઝેર પચાવ્યું, કુળ સહન કર્યું એટલે તેઓને અમૃત સુખ મળ્યું

૩૬૬ જીવનમયન શરૂ થાય એટલે પ્રથમ ત્રિષ મળશે, સુવાનીમાયી મયન શરૂ થાય છે પહેલા ત્રિષથી મળશે ત્રિષથી એ ત્રિષથી પણ કાતીલ છે, સોળમા વર્ષથી જીવનમા મયન શરૂ થાય છે મનમા વાસનાનું ઝેર ઉત્પન્ન થાય છે તે વખતે મનને મદરાચળ જેવું ગિર કરી તે મયનમાયી અમૃત મળશે

*

૩૬૭ સુતરને ૬૬ વખત લપેટવું પડે છે વેદોમા કર્મ અને ઉપાસનાના મતો ૬૬૦૦૦ છે તેને જાણવાનો અધિકાર ત્યારે જ મળે છે

*

૩૬૮ ખીનાજીનો આરભ ધર્મ શબ્દથી કર્યા છે “ધર્મશ્લોકે”માં પહેલો શબ્દ ધર્મ અને ખીનાજીની પરિસમાપ્તિ ‘મમ’ શબ્દથી કરી છે જે વચ્ચે મધ્યમા ખીના ‘મમધર્મ’ સત્કર્મ એ જ માર્ગ

*

૩૬૯ દીવાના ઝાકાશમા રવ ધર્મનો મગલ પાઠ કરે કે તે પકાશમા દુર્જન ચોરી કરે તો પણ તેના પ્રત્યે દીવાને ક્રોધ નથી એ જ પ્રમાણે સત્જનોને પણ એવો જ સ્વભાવ હોવો જોઈએ

*

૪૦૦ શિવજીના દરબારમા જળદ અને સિદ્ધ સામે રહે છે તે બન્ને વચ્ચે જન્મસિદ્ધ વૈર છે તેમ જતા શિવજીના દરબારમા આઘ્યા પછી પશુઓ પણ વૈરભાવ જૂની જાવ છે

*

૪૦૧ કષ્ટને કષ્ટમા લેશે તો જીદગી ઉપર કંટોળ કરી શકશે

*

૪૦૨ પત્ની લક્ષ્મી છે બ્યારે માતા મહાલક્ષ્મી છે મહાલક્ષ્મી માતા દુર્ગા દુર્ગાને પણ પુત્રને પાળે, લક્ષ્મીપત્ની પતિદેવ રળીને લાવે તો પતિને પ્રમોદ પમાડી શકે

*

૪૦૩ સૌ સદ્ગુણ સંપાદન કરવાની ટ્રાશીય કરવા કરતા અવગ્રહ વિનાનો એક ગુણ પ્રાપ્ત કરવા પ્રયત્ન કરો

૪૦૪ ઇન્દ્ર-ઇન્દ્રાણીને ઝગડો થયો વિષય ઉપર જેલો વિજય નથી મેળવ્યો તે ઇન્દ્ર મનારના જન છે ત્યારે ઇન્દ્રાણી ઈન્દ્રને એવી તો લાત મારે છે તે મુગટ પશુ બોન ગયડો પડ્યો છતાં ઇન્દ્ર પૂછે છે દેવી તારા કામલ પગને વાગ્યુ તો નથી ને ! જુઓને મોહની કેટલી વિચિત્રતા છે

*

૪૦૫ દિવસને દાનથી ધ્યાનથી અને સયમથી સફલ બનાવવો એને વાંઝિયો નહિ જવા દેવો એને હાલક પશુ ઉગારીને પગી જ આથમવા દેવો તેમાં જ માનવતા છે

*

૪૦૬ ઉપાસના તો એનું નામ છે કે જેમાં જીમને તો શુ હાલવાનુ હોય પણ શરીરના હાડકા અને નાડાઓના પરમાણુ હલમરી જાય આંસુથી ભરેલા નયને અને રડી રહ્યા હાયે તો સાધના કરવામાં આવે તો એવુ ક્યુ પાપ છે કે જે ઝાટખી ન સકાય

*

૪૦૭ મે કતો કેશીનગ પોતાના લાખ્ખોના નાખ્યા હોવા છતાં પણ તે વિમે પોતાનુ મમત્વ રાખ્યા વિના તટસ્થ ભાવે રહ્યો છે તેમ આપણે સ સારમાં તટસ્થ ભાવે મહેવાનો અઢગામ કરીએ તો ધણા જ વાધનોમાંથી મુક્ત થવાય

*

૪૦૮ સોના-ચાંદી હીરામોતા હાથી ઘોડા અને અત પ્રુરની સેકડો રાણી એથી હિમરાના રાજમહેનો આપણે જોતા છે નથી જોવામાં આવ્યો માત્ર નિજ વૈભવ તેનાથી અત્યંત અચાત છીએ આત્મવૈભવ કે આત્માની અતુલ સમ્પત્તિ તિજોરીઓમાં કે સેફ ડીપોઝીટ વોલ્ટમાં નથી

*

૪૦૯ વાસનાને સ્વર્ગીય દાસી બનાવનારા સહજનદી ચક્રિતમાંથી શક્તિનુ ઈન્દ્ર બનતો જાય છે

*

૪૧૦ ધન્ય ધન્ય જીવ્યુ જગકુસાહનું જગકુસા જ્યારે સ્વર્ગની સુદરીઓના નયનોમાં અમૃતાજન કરવા ગયા દતા ત્યારે જગતની આખે આંસુઓના તોરણો બધાવા લાગ્યા દતા દિવ્ડીપતિએ મરનક પગથી મુકુટ ઉતારી નાખ્યો હતો અને સિધના રાજ હમીરે બે દિવસ સુધી અજ ખાધુ ન હતું

*

૪૧૧ જીદમી દુકા છે એમ આપણે બધાએ કહીએ છીએ છતાં જીદમી આપણે એવી રીતિએ જીવીએ છીએ કે તેનો અત આવવાનો ન હોય જો જીદમી દુકા જ છે તો પછી સામે પડેલા કાચના ઢગલા તરફ નજર માડવાને બદલે વીતી ગયેલી વાતનો અકસોસ કરવાનું અને સમયની બરબાદી કરવાનું આપણને પરવડે જ કેમ ?

*

૪૧૨ ૫ખીઓનો પ્રેમ જોઈને માનવીએ પ્રેરણા મેળવી છે પણ માનવી તો પ્રેમ ૫ખીઓને કહીએ પ્રેરણારૂપ નથી નીવડી શક્યો

*

૪૧૩ અવકાશ કે તક તેમજ માન સોચના નાકા નોટવી જ જગ્યા હોય છે જિદમીના ધાગાને તેમણી પસાર કરતા આવડે તો ઘણું ખરું સધાર્ષ જશે,

*

૪૧૪ હમેશા વિધિની એવી વિચિત્રતા છે કે માતા અને પુત્રીનું સૌભાગ્ય એક જ દિવસે નદવાય છે,

*

૪૧૫ રાવણને વોકો રાક્ષસ કહે છે રાક્ષસ એટલે મોટા દાનવાળો નહિ પરંતુ અનિયત્રિત વૃત્તિવાળો જેની વૃત્તિએ પોતાના કાળૂમા નથા એ રાક્ષસ છે

*

૪૧૬ મધ દરિયામા વહાણ ઉપર બેસેલા ૫ખીને તે વહાણું સિવાય ખીનો કોઈ આવાર નથી અનંત આકાશમા તે મગે તેટલા ચક્કર લગાવે પણ અતે તો ચાકી ચાકીને તે પ્રવહણ ઉપર આવીને બેસશે

*

૪૧૭ કીડીઓ પરસ્પર મો સૂધે છે એ રીતે તેઓ પરસ્પર ઓળખે છે કે પોતાના ટોળાની જ કીડી છે બહારના ટોળાની કીડીને તે પોતાના ટોળામા સ્વીકારતી નથી

*

૪૧૮ ચાલતી કીડીની પકિત ઉન્નત ગિરિશ્ચગપર જઈ ચ? છે જ્યારે બેસી રહેનારો ગરક હોય તો પણ એક પગનું આગળ વધી શકતો નથી

*

